

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DÖRGİ

YIL : 7

SAYI : 78

HAZİRAN 1968

İÇİNDEKİLER

Sayfa

1967	3
Türk şeftali standardının uygulama sonuçları	4 - 6
TSE haberleri	7 - 8
Milletlerarası Zeytinyağı Standardizasyonu çalışmalarları ve Türk Standardları Enstitüsü laboratuvarları	9
Yabancı Standardlardan yararlanmanın pratik yolları	10-11
Side	13
Elektroteknik simbol olarak kullanılan harfler standarı	14-15
Motorlu araçlar hidrolik fren donanımı için ikaz ışıklı emniyet cihazları standarı	17
Thailand Bilimsel Araştırma Kurumu	19
Standard dünyasından haberler	20-23
Yurttan haberler	27

Summary Of Contents 29-32

AYIN İÇİNDEN

Cenevre'de toplanan ISO Konseyi, önemli bazı kararlar almıştır. Toplantı ile ilgili haberleri iç sayfalarımızda bulacaksınız. Haberlerin bizim yönümüzden en önemlisi 1970 yılında yapılacak ISO Genel Kurul toplantısının Türkiye'de yapılması na kesin olarak karar verilmesi ile ilgili bulunanıdır. 1000 kadar delegenin geleceği bu toplantı, TSE kadar ülkemiz bakımından da üstün bir değer taşımaktadır. Bu konu, TSE ve ISO Başkanı Faruk A. Sünter'in yazısında ele alınmış ve çeşitli yönleri berraklıla açıklanmıştır.

Bu toplantı 15 Eylül 1970 tarihinde yapılacaktır.

İhraç edilen yaşı meyvelerimiz arasında önemli bir yer almakla aday olan şeftaliye şimdiye dekin geniş yer vermişik sayfalarımızda. Bu sayıda da son gelişmeleri gösteren bir yazıyı koyuyoruz.

TSE laboratuvarlarının zeytinyağı konusunda uluslararası bir laboratuvar olarak kabul edildiğini geçen sayımızda haber olarak vermişik. Bu defa, Laboratuvar Müdürü Argun Dağcioğlu'nun, konuya derinliğine anlatan bir yazısını sunuyoruz.

STANDARD

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Haziran 1968 tarihinde basılmıştır.

Yuvanızda

Kendi sahasında Türkiyenin en güçlü ve modern teşkilatını kurarak batı seviyesindeki tesislerinde senelerden beri çeşitli elektrikli ev aletleri imal eden ARÇELİK, bunları *en uygun fiyatlarla* satın alabilme imkânını halkımıza sağlamış bulunuyor.

Eski vitrinlerde seyredilen buzdolabı, çamaşır makinası, süpürge, gaz sobası, ARÇELİK'in seri imalât imkânları sayesinde bugün en mütevazı Türk yuvasında dahi sevinçle kullanılıyor... *Türk halkın mutluluğunu sağlıyor.*

ARCELİK

1970

Faruk A. SÜNTER

Haziran ayının ilk yarısında Cenevre'de toplanan Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Konseyi, 1970 ISO Genel Kurul ve Kongresinin Türkiye'de toplanmasına kesin kararı verdi.

Bütün dünya ile birlikte memleketimizde de radyo, ajans ve basın bu önemli haberi yaydı.

Bu haberin önemi, daha sırada birçok memleket dururken, Türkiye'nin seçilmiş olmasındanadır.

Türkiye, Türk Standardları Enstitüsü'nü kurulu henuz 14 yıl olmuştur. TSE, ISO üyelerinin eskilerine kıyasla en genç üyelerden biridir. Sonradan katılanlarla beraber bugün 57 üyesi bulunan ISO'da, memleketimizin kazandığı itibar, bu son durumu yaratmıştır.

Simdiye kadar her üç yılda bir yapılan ISO Genel Kurullarının ilki, 1949'da Paris'te yapılmış; 1952'de New York, 1955'de Stockholm, 1958 de Harrogate (İngiltere), 1961'de Helsinki, 1964 de Yeni Delhi ve 1967'de Moskova Genel Kurulları izlemiştir.

Görülüyorki, daha dünyanın pek çok yerinde, en az bine yakın ve bazan da üç bine ulaşan bu değerli misafirler topluluğunu davet etmeyi arzulayan memleketler ve kentler var.

ISO'da, TSE'nin henuz altı yaşında iken Konsey üyesi olması, on üç yaşında iken bir temsilcisinin ISO Başkanlığına seçilmesi ve simdi onbeş yaşına girerken de, dünyanın dört buçundan 60'dan fazla memleketi temsil edecek binde yakın değerli bilim ve idare adamının yurdumuzu gelmesinin sağlanması sebepsiz değildir.

Bu, kalkınan memleketimizde standardizas-

yon çalışmalarının, tesis ve lâboratuvarları ile, yayımlanan 650'yi aşkın standart ile, TSE tarafından kurularak uygulanan garanti markası ile, dünyada kazandığı ünün doğal bir sonucudur.

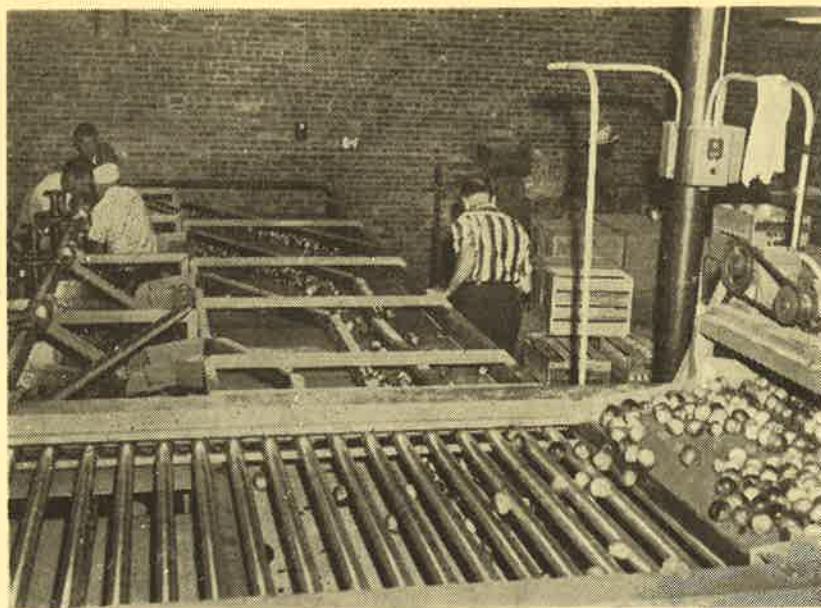
Gerçekten, şu son yıllar içinde yurda kazandırılan TSE binaları, konferans salonları ve lâboratuvarları, kısa zamanda yurt içinde ve dışında tanınmıştır.

Ankara'da düzenlenen Milletlerarası ISO, IEC ve ECE Teknik Komite toplantıları, 500'e yakın yabancı uzmanın buralarda çalışmasını sağlamış ve 500 uzman, dünyanın dört buçunda, TSE tesislerinin ve çalışmalarının birer sürekli tanıtıcı olmuşlardır, hâlâ da olmaktadır. Bir Fransızın, bir İngilizin, bir İtalyanın veya bir İsviçrelinin : «— Bizde de TSE'nin bu düzeni ve modern tesisleri olsa....» yolu, hem beğendiği, hem de giptayı belirten sözlerini duymak artık olağan bir hale gelmiştir.

Bu arada, geçen ay Madrid'te toplanan Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi'nin de, TSE Lâboratuvarlarını milletlerarası nitelikte kabul etmesi ve vereceği raporlara milletlerarası geçerlik tanımı, üzerinde önemle durulması gereken övünülecek bir olaydır.

Ve işte, böyle dünya ölçüsünde yaygın bir güven duygusu sonucudur ki, 1970 Dünya Standardizasyon Kongresinin ve ISO Genel Kurulu'nun Türkiye'de toplanmaları kararlaştırılmıştır.

1967 Milletlerarası Büyüük Barajlar Kongresinin 1969'da yapılacak Milletlerarası Ticaret Odası Kongresinden sonra 1970'de de Milletlerarası Standardizasyon Kongresinin birbirinin ardı sıra Türkiye'de yapılması, kalkınan memleketeimize yeni yeni güçler kazandıracak bir yol açmaktadır. Bu mutlu olayların en verimli ve yüzümüzü ağartacak şekilde düzenlenmesinde payı olacak herkesin gereklî çalışma fedakârlığı yapması bir vatan borcudur.

TÜRK ŞEFTALİ STANDARDININ UYGULAMA SONUÇLARI

Şeftalilerin 50x30x6x10 cm.lik kasalarda boylara göre istif ve ambalajlanmaları

Ömer BUÇUKOĞLU

Nisan 1962 tarihinde TSE tarafından yayınlanan ve aynı yıl içерisinde ihtiyaci olarak yürürlüğe konan «Şeftali» standardının uygulamasında kullanılan 50X30X6X10 cm. boyutlarındaki kasalara, şeftalilerin standard esaslara göre, her boy türünün diyagonal olarak istiflenmeleri ile ilgili olarak «Standard» Dergisi'nin Haziran 1963 tarihli 18inci sayısında ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

1963 yılından bu yana mecburi olarak yürürlüğe konan «Şeftali» standardında, uygulamada karşılaşılan teknik hususların gereği gibi yerine getirilmesini sağlamak amacıyla standardda değişiklikler yapılmış, başlıca ihracat kalitesi şeftalilerin 50X30X6X10 cm. boyutlarındaki standard kasalara cins, boy ve kalitelerine göre diyagonal esaslar dahilinde istif ve ambalajlanmaların da Hale Haven, Hale, J. H. Hale ve Fowler gibi şeftali cinsleri için aşağıda sıralanan standart ambalajlama usulleri tesbit edilmiştir.

Bes yıllık uygulamalara göre şeftaliler 7 ayrı boyaya ayrılmaktadır. Bu boy ayrimi içerisinde beher sandığı giren şeftali miktarı ile brüt ve net ağırlıkların her boyda aynı olmasına sağlamak için her seyden önce şeftalilerin iyi bir sınıflamaya tabi tutulması zorunluğunu vardır.

Standard esaslara göre boyalar yapılmadığı takdirde boyalar arası brüt ve net ağırlıklar arasında ahenkeştirmeyi sağlamak imkân yoktur.

Bugün ihracat kalitesini haiz ve filen ihracatları yapılan Hale Haven, Hale, J. H. Hale ve Fowler çeşitleri üzerinde 5 yıldan beri yapılan arastırmalara göre 100X120 ebadındaki palete yüzde yüz ve 80X120 ebadındaki paletlere % 96,4 oranında uygunluk gösteren, 50X30X6X10 cm.

boyutlarındakı standard şeftali kasası ortalamma brüt 5,5 Kg. ve net 4.700 gr. şeftali almaktadır.

Bu brüt ve net ağırlıklar, ürünün ihracat için ilkel toplamalarında 200 ile 300 g'lik bir noksantık göstermekle ise de bu oran ürünün olgunluğunun ilerlemesi ile ters yönde bir artışa gölgelikta ve sonuc olarak azalış ve artışların ortalaması bir aylık ihracat süresi içerisinde ortalamma olarak brüt ve net ağırlık bakımından yukarıdaki miktarı bulmaktadır.

Bulunan bu ortalamma brüt ve net

ağırlıklar ihracatçılar ve gümrük yetkililerince esas olarak ele alınmakta ve ihracat beyannamelerine de bu şekilde işlenmektedir.

1 — Şeftali Standardı :

5 Kasım 1963 tarihli Resmi Gazete ile ilan ediliip mecburi olarak tatbikata konan şeftali standardına göre:

1.1 Sofralık şeftali çeşitlerimiz aşağıda gösterilmiştir:

— Mayflower

TABLO : I
Cari Standarda göre şeftalilerin boylara ayrılması

Boy İşareti	Meyvenin çapı mm.	Meyvenin çevresi mm.
AAAA	90 ve daha yukarı	280 ve daha fazla
AAA	81 (dahil) — 90 (haric)	250 (dahil) — 280 (haric)
AA	74 » — 81 »	230 » — 250 »
A	68 (dahil) — 74 »	210 (dahil) — 230 (haric)
B	62 » — 68 »	190 » — 210 »
C	56 » — 62 »	175 » — 190 »
D	50 » — 56 »	160 » — 175 »

TABLO : II

Boy işaretü	Standard Boy işaretü	Sandığa konan Miktar	Meyvanın Çapı mm.	Sıra	Sandığa dizi şekli
1	AAAA	15	90 - yukarı	6	3X2
2	AAA	18	81 - 90	7	3X2
3	AA	21	74 - 81	7	3X3
4	A	24	71 - 74	7	3X4
4	A	28	68 - 71	8	3X4
5	B	32	65 - 68	8	4X4
5	B	36	62 - 65	9	4X4
6	C	40	56X62	9	4X5
7	D	45	50X56	10	4X5

— Precocissima
— Starking Delicious
— Dixired
— Redhaven I
— Golden Jubilee
— July Alberta
— Hale Haven
— J. H. Hale
— Fowler
— Alberta Giant
— Shipper's Late Red
— Rio Oso gem

— Diğer çeşitler kendi adları ile ve orjinal menşeleri belirtilerek piyasaya arz olunurlar.

1.2 Boylama ayrima :

Şeftali meyveleri uzunluk ekse, nine dikey olan en geniş kısmının çapına veya çevresine göre aşağıda Tablo I. de gösterilen boyrlara ayrıılır. Boyrlara ayrima bütün sınıflar için mecburidir.

Cari standardın 5 yıllık uygulama sonuçlarına göre şeftaliler, aşağıda Tablo II de gösterilen boyrlara ayrıldıkları takdirde 50X30X6X10 cm. boyutlarındaki sandıklara (özelikle Hale, J. H. Hale ve Fowler çeşitlerinde) genellikle herhangi bir dolgu ambalaj kâğıdı konmadan ve boşluk bırakmadan ambalajlanmaları imkân dahiline girmektedir:

Tablo II de gösterilen boylamalarla göre :

1 — AAAA boy işaretli şeftaliler sandıklara —ekil 1 deki gibi konmaktadır:

Sandığa konan miktar 15
Meyvanın çapı (mm) 90.yukarı
Sira 6
Dizi sekli 3X2

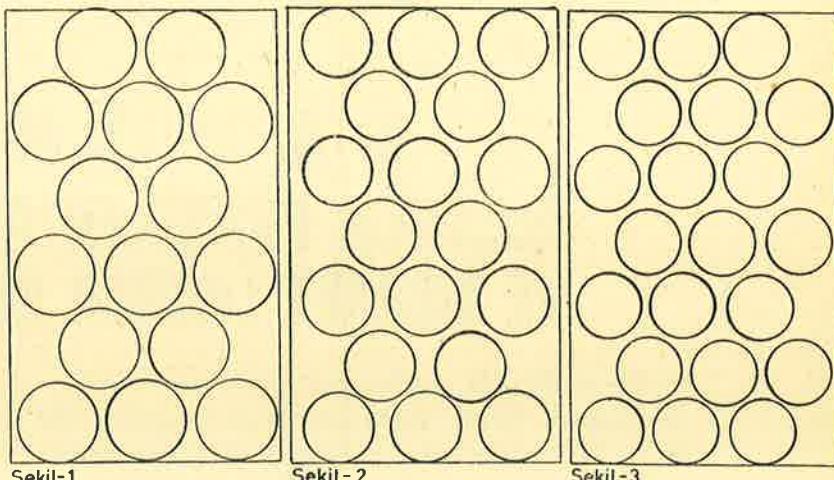
Bu ambalajda şeftaliler ilk istif 3 ve ondan sonrakı 2 olmak üzere diyagonal olarak 6 sıra üzerinden 15 şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmektedir.

2 — AAA boy işaretli şeftalilerin

ambalajlanması şekil 2 de görüldüğü gibi yapılmaktadır.

Sandığa konan miktar	18
Meyvanın çapı (mm)	81-90
Sira	7
Dizi sekli	3X2

Bu ambalajda şeftaliler, ilk istif 3 ve ondan sonrakı 2 olmak üzere diyagonal olarak 7 sıra üzerinden 18 şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmelidir.

3 — AA boy işaretli şeftalilerin sandıklara yerleştirilmesi şekil 3 deki gibi yapılmaktadır.

Sandığa konan miktar	21
Meyvanın çapı (mm)	74-81
Sira	7
Dizi sekli	3X3

Bu ambalajda şeftaliler ilk istif 3 ve ondan sonrakı 3 olmak üzere diyagonal olarak 7 sıra üzerinden 21 adet şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmektedir.

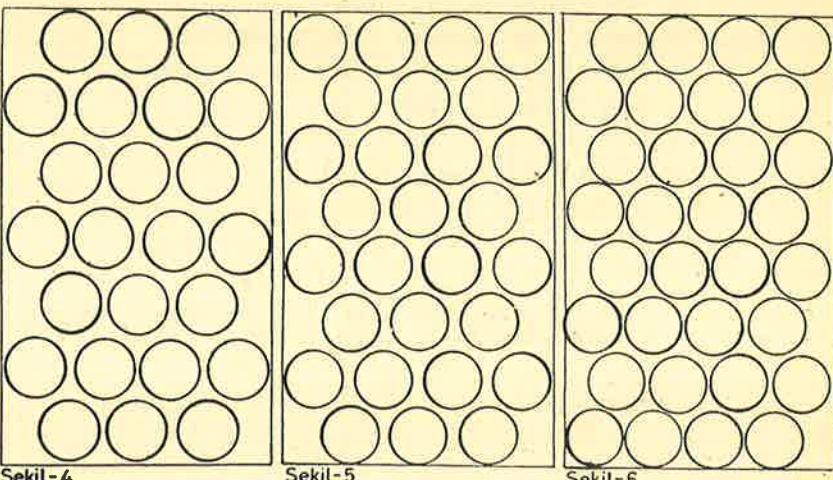
4 — A boy işaretli şeftalilerin sandıklara yerleştirilmeleri şekil 4 de gösterilmiştir.

Sandığa konan miktar	24
Meyvanın çapı (mm.)	71-74
Sira	7
Dizi sekli	3X4

Bu ambalajda sandıklar ilk istif 3 ve ondan sonrakı 4 olmak üzere diyagonal olarak 7 sıra üzerinden 24 adet şeftali alacak şekilde yerleştirilmektedir.

5 — A Boy işaretli şeftalilerin sandıklara, şekil 5 te gösterildiği gibi ambalajları yapılmaktadır.

Sandığa konan miktar	28
Meyvanın çapı (mm)	68-71
Sira	8

Dizi şekli

3X4

Bu ambalajda ilk istif 3, ondan sonraki 4 olmak üzere diyagonal olarak 8 sıra üzerinden 28 adet şeftali alacak şekilde sandıklar yerleştirilmektedir.

6 — B boy işaretli şeftaliler sandıklara şekil 6 da gösterildiği gibi ambalaj yapılmaktadır.

Sandığa konan miktar 32

Meyvanın çapı (mm) 65-68

Sıra 8

Dizi şekli 4X4

Bu ambalajda şeftaliler ilk istif 4 ve ondan sonrakilerde 4 olmak üzere diyagonal olarak 8 sıra üzerinden 32 adet şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmektedir.

7 — B boy işaretli şeftaliler sandıkları şekil 7 deki gibi yerleştirilmektedir.

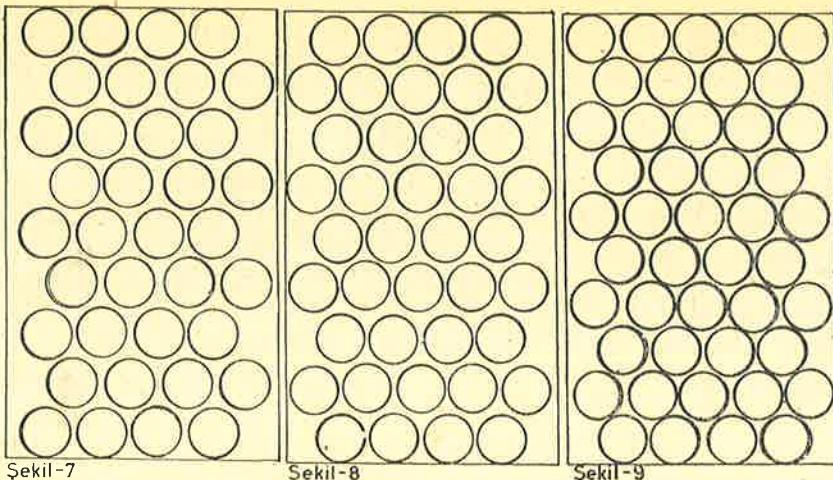
Sandığa konan miktar 36

Meyvanın çapı (mm) 62-65

Sıra 9

Dışı şekli 4X4

Bu ambalajda ilk istif 4 ve ondan sonrakilerde 4 olmak üzere 9 sıra üzerinden 36 adet şeftali, sandıklara yerleştirilmektedir.

Sekil-7

Sekil-8

Sekil-9

8 — C boy işaretli şeftaliler, sandıklara şekil 8 deki gibi ambalaj yapılmaktadır.

Sandığa konan miktar 40

Meyvanın çapı (mm) 56-62

Sıra 9

Dizi şekli 4X5

Bu ambalajda şeftaliler ilk istif 4 ve ondan sonrakilerde 5 olmak üzere diyagonal olarak 9 sıra üzerinden 40 adet şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmektedir.

9 — D boy işaretli şeftalilerin sandıklara yerleştirilme şekli ise şekil 9 da gösterilmiştir.

Sandığa konan miktar 45

Meyvanın çapı (mm) 50-56

Sıra 10

Dizi şekli 4X5

Bu ambalajda, ilk istif 4 ve ondan sonraki 5 olmak üzere diyagonal olarak 10 sıra üzerinden 45 adet şeftali alacak şekilde sandıklara yerleştirilmelidir.

E L P O R

ELEKTRİK PORSELEN SANAYİ VE TİCARET LIMITED ŞİRKETİ

- ★ Duvar Sigorta gövdesi porseleni
- ★ 25-60 A Mermer tablo sigorta gövdesi porseleni
- ★ 25-60 A Hattı havai sigorta gövdesi porselenleri
- ★ Kofre Sigorta gövdesi porseleni
- ★ RM7 - RM8 Telefon hattı izolatörleri
- ★ N60 - N80 Elektrik hattı izolatörleri
- ★ R32 - R40 Mermer tablo makara porseleni
- ★ 60A Tavan glob dibi
- ★ 60A Duvar glob dibi
- ★ 25-40A Mekik sigorta
- ★ Muhtelif boy direk gerdirme ve siparişe göre

Her Cins

İZOLATÖR VE ELEKTRO PORSELENLERİ

Levent, Oto Sanayi Sitesi B-54, İstanbul

Tel: 63 48 10

Standard — 75

Ankara Ticaret Borsası Hey'eti TSE'de

BORSA İLE TSE ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRECEK
OLAN BU ZİYARET MEMNUNLUK YARATTI

Ankara Ticaret Borsası'nın çeşitli meslek komitelerine mensup 20 kadar temsilci, aralarında Borsa Genel Sekreteri Mehdi Mihçiglu da bulunduğu halde 19 Haziran 1968 Çarşamba günü öğleden sonra Türk Standardları Enstitüsü'ni ziyaret etmişlerdir.

İlk olarak, TSE Teknik Kurul toplantı salonunda, Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter, Genel Sekreter Veli İsfendiyar, Başmüşavir Ibrahim Kutlutancı ve diğer TSE ilgililerinin de katıldığı bir toplantı düzenlenmiş ve Sünter, misafirlere hitaben yaptığı konuşmada, Borsa faaliyetlerinin standartizasyonla sis-sikiya ilişkili olduğunu, bu bağ�mdan TSE ile yapılacak işbirliğinin çok olumlu sonuçlar doğuracağını belirtmiş, esasen mevcut olan anlayış havasının TSE'yi desteklemek suretiyle daha pekiştirilmesini arzuladığını ifade etmiştir. Misafirlere, TSE yaymlarından çeşitli örnekler de hediye edilmiştir.

Daha sonra TSE tesislerini ve lâboratuvarlarını da gezen Borsa heyeti, özellikle Gıda Teknolojisi ve Tekstil Lâboratuvarlarını ilgi ile incelemiştir ve buralardakı sorumlu teknik personelden çalışmalar hakkında etraflı bilgi almışlardır.

Enstitüden ayrılrken tesislerin ve çalışma düzeninin mükemmeliyetinden bahseden misafirler, TSE'ye faaliyetlerde destek olacaklarını ifade etmişlerdir.

Gülyağlarımızın Standardizasyonu Çalışmaları

Okuyucularımız, bir süreden beri gülyağımızın kalitelerinin testibi, taşınım önlənməsi ve böylelikle dış piyasada üstün bir durum sağlanması konularında Türk Standardları Enstitüsünün yoğun çabalar harcamakta olduğunu hatırlıယıacaklardır.

Nitekim, 1967 Nisan ayı içinde, Gülyağı üretim bölgemiz olan İsparta-

(Devamı 25. sayfada)

Ankara Ticaret Borsası Hey'eti TSE Başkanı ile birlikte

Borsa Hey'eti Gıda Teknolojisi Lâboratuvarında inceleme yaparken

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «İzolasyon Koordinasyonu» adlı standard tasarısı üzerinde Teknik Komite Raportörü çalışma yapmaktadır.
- ★ «Çelik Özü Alüminyum İletkenlerin İmalinde Kullanılan Cinko Kaplanmış Çelik Teller» tasarısı, yakında Teknik Kurula sunulacaktır.
- ★ IEC yayınlarından yararlanarak hazırlanan ve geçen sırımda, Grup Tarafından olgunlaştırılmakta olduğunu bildirdiğimiz «Akım Cinsi, Dağıtım Sistemleri, Bağlantı Sekilleri ve Devre Elemanları için Sembol Sekilleri», «Kontaklar, Ayırıcı ve Kesiciler, Kumanda Düzenleri, Yol Vericiler ve Röle Elemanları için Sembol Sekiller» tasarıları ile yine IEC yayınlarından derlenen «Makineler, Transformatörler, Pillar ve Akümülatörler için Sembol Sekiller», «Ölçü Aletleri ve Elektrik Saatleri için Sembol Sekiller» ve «Elektrik Santralleri, Transformatör Merkezleri, Enerji İletim ve Dağıtım Hatları için Sembol Sekiller» tasarıları, Teknik Kurula sunulmuştur.

İNŞAAT :

- ★ «Helâ Taşları» ve zemin mekanığı ile ilgili yedi adet standart tasarımını hazırlayacak teknik komiteler çalışmaya başmıştır.
- ★ «Eviyeler», «Kerestelik Kavak Tomruğu», «Ahşap Traversler» ve «Çimento Kimyasal Analiz Metodları» tasarıları hakkında gelen mütalâalar teknik komiteler tarafından değerlendirilirilmektedir.
- ★ «Sert Keresteler» tasarısı, yakında mütalâaları alınmak üzere ilgili yerlere gönderilecektir.
- ★ «Portland Cementos Klinkerlerine ve Portland Çimentosu Betonuna Karıştırılacak Uçucu Küller» ve «Uçucu Külli Çimento» tasarıları Teknik Kurul gündeminde dir.

KİMYA :

«Oto Dış Lâstikleri» ve «Trafik İşareti Levha Boyaları» tasarıları son şeklini almış olup yakında Teknik Kurula sunulacaktır.

LÂBORATUVAR :

- ★ «Ham Tung Yağı», «Çeliklerin Kimyasal Analizleri: Spektrofotometrik Metoda Mangan Tayini, «Volumetrik Cam Kapları Yapılma ve Ayarlanma Prensipleri», «Kömür ve Kokta Yüksek Sıcaklıktaki Yakma Metodu ile Karbon ve Hidrojen Tayini» tasarıları yakında Teknik Kurula sunulacaktır.
- ★ «Boyalarda Kullanılan Cinko Oksit», «Deney için Kâğıttan Nümunе Alma Metodu», «Kâğıt ve Karton Deney Nümunelerini Kondisyonlama Metodu», Kondisyonlama ve/veya Deney için standart Atmosferler ve Standard Referans Atmosferi», «Doğal ve Sentetik Kauçuklarda Shearing Vishozimetresi ile Viskozyen Tayini», «Birbirleri ile Değiştirilebilen Konik Cam Bağlantı Parçaları», «Kömürde Mineral Madde Tayini», «Kömür ve Kokta Eschka Karışımlı Kullanarak Klor Tayini», «Kok Kömüründe Kül Tayini» ve «Kömür ve Kokta Liebig Metodu ile Karbon ve Hidrojen Tayini» standartlarının son şekillerini almış bulunan tasarıları Teknik Kurula sunulmuştur.

MADEN :

- ★ «Madenlerde İhraç Sistemlerinde Kullanılan Çelik Kablolariın Muayenesi» tasarısı Teknik Komitesinde hazırlanmaktadır. Diğer taraftan, Teknik Komitesince tamamlanmış bulunan, «Maden Ocaklarında Kullanılan Patlayıcı Maddeler» tasarısı, Hazırlık Grubuna sunulmuştur.
- ★ 502 Numaralı ISO Rekomandasyonuna göre hazırlanan «Kömürün Gray-King Kok Tipinin Tayini» tasarısı, yakında Teknik Kurula sunulacaktır.

MAKİNA :

- ★ «Kıyma Makinaları», «Av Tüfekleri», «Elektrikli İnsan Asansörleri» tasarıları ile, TS 201¹⁾ in revizyonu tâbi tutulmuş şekli olan «Sert PVC Plastik Borular» standartı, yakında mütalâaları alınmak üzere ilgili yerlere gönderilecektir.

- ★ «Motorlu Araçlar Fren ve Debriyajlarında Kullanılan Sürünme Kaplamaları (Metal, Metalli ve Metal - Seramik)» tasarısı hakkında gelen mütalâalar değerlendirilmektedir.
- ★ «Patinaj Zincirleri» tasarısı Teknik Kurula sunulacak halde gelmiştir.

METALÜRJİ :

Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış «U-Profilleri» «Eşkenar Çelik Köşebentler», «Çeşitkenar Çelik Köşebentler», «L-Profilleri» ile «Soğuk Haddelenmiş Alüminyum ve Alüminyum Alışmalarından Yapılmış Levha ve Seritler» ve «Alüminyum Alışmaları» tasarıları yakında Teknik Kurula sunulacaktır.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

- ★ «Tesisat Bacaları Esasları» ve Asansör Motşarıj Tesisatına İlişkin standart tasarıları ile ISO Rekomandasyonlarına göre hazırlanan «Emniyet Renkleri», «Taşitarafından Çıkarılan Gürültünün Ölçülmesi» ve «Elektrik ve Magnetizma Büyüklük ve Birimleri» tasarıları üzerinde teknik komitelerin çalışmaları devam etmektedir.
- ★ Kalorifer tesisatı proje standart tasarıları ile, «Ses Karşı Korunma, «İsinya Karşı Korunma» ve «Kazan Dairesi Yerleştirme Esasları» tasarıları Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ Elektrik tesisatı proje standart tasarıları ile «Havagazı İç Tesisatı» tasarısı Grupta olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Kirli ve Pis Su ile Yağmur Suları Tesisatının Yerleştirilimeleri ile İlgili Teknik Şartlar ve Tarifleri», «Kirli ve Pis Su ile Yağmur Suları Tesisatı Hesap Esasları», «Temiz Su Tesisatının Yerleştirilimeleri ile İlgili Teknik Şartlar ve Tarifler», «Ahşap Yapıların Hesap ve Yapım Kuralları», «Çelik Yapıların Hesap ve Yapım Kuralları» ve «Betonarme Hesap Esasları» tasarıları yakında Teknik Kurula sunulacaktır.

TEKSTİL :

- ★ «Türk Yapağıları» standart tasarısı, ikinci defa derlenen mütalâaların işliğinde olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mamullerinin Renk Hesabı Muanayelerinde Gri-Skalajının Kullanılması» ve «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mamullerinin Boya Işık Hashıklarının Tayini» tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesinde görüşülecektir.
- ★ «Örme İç Çamaşırı» tasarısı yakında Teknik Kurula sunulacaktır.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLMİŞ BULUNAN STANDARD TASARILARI (1)

ELEKTRİK :

- Kablo ve Kablo Teçhizatı için Darbe Gerilimi Deneyleri
- Ayaklı Elektrik Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri
- Flanşlı Elektrik Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri

METALÜRJİ :

- Kazan Saçları
- Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış T - Profilleri
- Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış Eşkenar Çelik Köşebentler

1) Bu tasarılar hakkında görüş ve fikirlerini bildirmek isteyenler en kısa zamanda Ankara Necatibey Caddesi, 112 deki TSE Merkezine başvurmalıdır.

Milletlerarası Zeytinyağı Standardizasyonu Çalışmaları ve Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarları

Argun DAĞCIOĞLU

TSE Laboratuvarlar Md.

STANDARD dergisi okuyucularının çok iyi hatırlayacakları gibi, bu derginin Temmuz 1966 ve Eylül 1966 sayılarında Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi'nin, Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Standardları üzerindeki çalışmaları hakkında bazı bilgiler verilmiştir.

Bu defa memleketimizin resmen de üye bulunduğu Konsey'in 18 ncı toplantısı Madrid'te 28 Mayıs 1968 ile 1 Haziran 1968 tarihleri arasında yapıldı. Toplantı yeri olarak «Millî Agronomik Araştırma Merkezi» adamina gelen (Instituto Nacional de Investigaciones Agronomicas) adlı tesisler bu işe tahsis edilmiştir.

Bu yazımızda esas olarak ele alacağımız Milletlerarası Zeytinyağı Standardizasyonu ve çalışmalarında Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarlarının fonksiyonu konusuna geçmeden önce, adı geçen Konsey, de bu defa ele alınan başlıca konular hakkında bazi aydınlatıcı bilgiler vermek istiyoruz.

İngilizce adı (International Olive Oil Council), rumuzu (IOOC) olan bu Konseyin merkezi Madrid'tedir. Hükümetimizce 1963 yılında Milletlerarası Zeytinyağı Anlaşması onaylanmış olup, hala de memleketimiz bu Konseyin üyesi bulunmaktadır.

Konseyin 18 ncı toplantısı gündeminde aşağıdaki konular yer almıştır.

1. Genel konular
2. Ekonomik konular
3. Yayın ve tanıtma konuları
4. Teknik konular
5. Anlaşmadan doğan diğer konular
6. Mal konular
7. Müteferrik konular.

Bütün buna benzer milletlerarası toplantılarında olduğu gibi, çeşitli alt komiteler ve eksperler grupları, kendi aralarında ayrı ayrı çalışmalar yaparak, hazırladıkları raporları

Konseyin genel toplantısının tasviye sunmuşlardır.

Konseyin bu defakâr çalışmalarına ait konuları bu şekilde ana hatlarıyla ile belirttiğinden sonra, yukarıda adı geçen teknik konular içine giren Standardizasyon, Araştırmalar ve Laboratuvarlar konularını daha yakından inceleyelim.

A — Standardizasyon:

Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi (IOOC) zeytinyağı analizlerinde aşağıdaki metodların kullanımlamsunu öngörmektedir.

1. Gas Chromatography (IUPAC)
2. Özgül ağırlık (IUPAC)
3. Refraktif endisi (IUPAC)
4. Iod endisi (IUPAC)
5. Sabunlaşma endisi (IUPAC)
6. Sabunlaşmayan maddeler (IUPAC)
7. Bellier endisi (IOOC)
8. Yarı siksatif yağ testi (IOOC)
9. Rezidü zeytinyağı testi (IOOC)
10. Pamuk yağı testi (IOOC)
11. Çay yağı testi (IOOC)
12. Susam yağı testleri (IOOC)
13. Aside (IUPAC)
14. Peroksit sayısı (IUPAC)
15. Ultra-violet ışıkta spesifik ekstinksyon ölçümü (IOOC)
16. Rutubet ve uçucu maddeler (IUPAC)
17. Safsızlıklar (IUPAC)
18. Sabun testi (IOOC)

Burada (IUPAC) olarak gösterilen metodlar, «International Union of Pure and Applied Chemistry» tarafından geliştirilmiş ve yayınlanmış olan analiz metodlarıdır.

Konseyin 18 ncı toplantısında «Iod endisi» tayininde Wijs metodunda Iodmonoklorür ile çalışılması öngörülmüştür.

Konseyin standardizasyon çalışmaları sonucunda ise doğal (vier-

ges) zeytinyağlarında aşağıdaki esaslar tesbit edilmiştir:

B. Araştırmalar :

Milletlerarası Zeytinyağı Konseyinin talebi ve Milletlerarası Zeytin Müstahsilleri Federasyonunun da işbirliği ile, Prof. Publio Viola tarafından geniş bir araştırma sonucunda hazırlanmış olan «Fats in the Human Diet, Olive Oil (insan beslenmesinde yağların ve zeytinyağının yeri)» adlı doküman Konsey toplantılarında büyük ilgi ve takdir görmüştür. Bu eser Zeytinyağı konusunda Kimya, Beslenme ve Fizyoloji yönünden ayrı ayrı değer taşımaktadır.

Konseyin üzerinde dikkatle durduğun diğer önemli bir araştırma konusu ise, zeytinyağının, degüstsasyon metodlarının yerine kalmayı olacak, daha objektif metodlarla tad ve rayihalarının değerlendirilebilmesi hususudur. Bu konuda İtalya ve İspanya da bazı çalışmaların yapılmakta, olduğu toplantı sırasında belirtilmiş ise de, hentüz kesin sonuçlara varlamadığından bir açıklama yapılmamıştır.

Bu arada, elektronik sistemle çalışan ve yakın bir tarihte standarizasyon alanında da kullanılması kabul olacağı beklenilen «koku ölçme makinası»nın zeytinyağı araştırmalarında büyük faydalara sağlayacağı umut edilmektedir.

C. Yetkili Laboratuvarlar :

Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi (IOOC) geçen yıl toplantısında aldığı bir kararla Konseye dahil 15 memleket nezdinde teşebbüs ve iççemelerde bulunarak bu ülkelerde mevcut ve yukarıda adı geçen analiz metodlarını aynen uygulayabilecek nitelikteki laboratuvarları tesbit ettikten sonra, uygun görülenleri bu yıl 18 ncı toplantısında Genel Kurulum tasvibine sunmuştur. Bazı memleketlerde aranılan nitelikte laboratuvar bulunmadığı, bazı memleketlerde ise birden fazla bulunduğu tesbit edilerek ilan edilmiştir.

Türkiye bakımından, Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarları ile Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Laboratuvarları, Milletlerarası Zeytinyağı Konseyinin talep ettiği nitelikte bulunarak, Genel Kurulca da onaylanmıştır.

Bu duruma göre, Konsey tarafından milletlerarası nitelikte kabul edilen laboratuvarların, Dünya zeytinyağı ticaretinde, özellikle arbitraj konusunda önemli rol oynayacakları tahmin edilmektedir.

NATÜREL ZEYTINYAĞLARDA TESBIT EDİLEN ESASLAR

Natürel Zeytinyağı	Tad	Asidite	Peroksit sayısı	Ultra - viole ışıkta spesifik ekstinksyon K. 270	△ K
Extra	Fevkalâde	$\leq 1\%$	≤ 20	$\leq 0,20$	0.010
Fine	Fevkalâde	$\leq 1,5\%$	≤ 20	$\leq 0,25$	0.010
Courante	İyi	$\leq 3,3\%$	≤ 20	$\leq 0,25$	0.010

Yabancı Standardlardan Yararlanmanın Pratik Yolları

I. Taner BERKÜN

Bundan önceki yazımızda (1), milletlerarası ölçüde bir standardlar arşivinin, bilimsel, teknik ve ekonomik faaliyetlere sağlayacağı çeşitli faydalardan söz etmiş; Türk Standardları Enstitüsü arşivinde bulunan koleksiyonlardan ilgili sahis ve kuruluşlarımızın yararlanma imkânları ve yollarını bu yazımızda ele alacağımızi belirtmiştik.

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na ve Milletlerarası Elektroteknik Komisyonuna (IEC) 1955 yılından beri üye bulunan TSE, o tarihten bu yana bir milletlerarası standardlar arşivi kurma işine büyük önem vermiş ve bugün memleketimizde bir eşi daha bulunmayan çok değerli bir koleksiyon meydana getirmiştir.

Her şeyden önce sunu belirtelim ki, TSE Yabancı Standardlar Arşivi, sahip olduğu milletlerarası ve yabancı millî standardlarla, standardizasyon çalışmalarına doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ilgi duyan bütün sahısların ve kuruluşların hizmetindedir.

İlgiliiler Enstitü merkezine gerek, Arşivden diledikleri şekilde yararlanabilecekleri gibi, istedikleri yabancı ülke veya milletlerarası kuruluşlara ait standardları da TSE aracılığı ile getirebilme imkânına sahiptir.

TSE'nin dışında bazı özel kuruluşlarımızın da diğer kitapların yanısıra dış ülkelerden standard getirtiklerini, bu müteşebbislerle iş yapan

çevrelerin bize kadar gelen sıkayetlerinden öğrenmiş bulunuyoruz. Gerçekten, piyasadaki kitapçıların standardlar konusunda sipariş kabul etmeleri, ihtiyaç sahiplerinin gesitli yönlerden zarara girmelerine sebep olmaktadır. Birincisi, aracılık yapan firma yabancı standardların kataloglarına sahip bulunmadığı için, standart getiricelerin ihtiyaçlarını tam anlamlıya ve kolaylıkla sağlamaları çok güçleşmektedir. Ayrıca, aracılık firmalarının standardları dış ülkelerde perakende temin edip, alıcı fiyatının üzerine getirtme masraflarını ve kendi kârını da koyarak alıcıya intikal ettirdiği için, bu yolla getirilen standardlar, çok pahalıya malolmaktadır. Son olarak bu yolla tedarik, gereksiz zaman kayıplarına da yol açmaktadır.

Halbuki Türk Standardları Enstitüsü, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı'nın (ISO) bir üyesi olarak, bu Teşkilat'a üye olan veya olamayan standard kurumlarının yayılmasını en çobuk, en kolay ve en ucuz getirtme imkânlarına sahiptir. TSE Arşivinde, ISO üyesi 56 ülkenin millî standard katalogları ile teknolojik alanda ün yapmış ve kendini kabul ettirmiş milletlerarası kuruluşların yayınladığı standardların katalogları mevcuttur. İlgiliiler bu katalogları inclemek suretiyle ihtiyaçlarına en uygun standardları kolaylıkla tesbit edebilirler. TSE'nin de dahil bulunduğu bir milletlerarası anlaşma gereğince, tesbit edilecek yabancı standard-

ların, o ülkelerdeki perakende satış fiyatlarına temin edilmeleri ve aynı fiyatla alıcılara intikal ettirilebilmeleleri mümkün olmaktadır. Şüphesiz, posta ve diğer getirtme masrafları alıcıya aittir. TSE'nin yabancı standard siparişleri ile görevli servisi, ihtiyaçları en kısa zamanda karşılayabilmek için çaba harcamaktadır.

Görgülüyör ki, TSE, memleket ekonomisine standardizasyon alanında yaptığı hizmetlerin yanısıra, bu konuda da en güvenilir bir kuruluş olarak ilgili çevrelerimize yardımcı olmaktadır.

Simdi biraz da, TSE Arşivinde mevcut olan ve getirilmesi imkân dahilinde bulunan standardlardan söz edelim. Kolleksiyonu başlıca 3 bölümde incelememiz gerekmektedir : TSE'nin üyesi olduğu, ya da çalışmalarına filen katıldığı milletlerarası kuruluşların standardları; ISO üyesi ülkelerin millî standardları ve son olarak, her biri birer millî kuruluş olmakla beraber, standardizasyon konusunda önemli çalışmalar yapmış ve dünya ölçüsünde uygulama alanı bulmuş kuruluşların standardları.

Birinci ve kanaatimizca en önemli olan bölümdeki standardların başlıklarını söylece sıralayabiliriz :

ISO Rekomandasyonları : Bugün 57 millî standard kurumunun üye bulunduğu Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı, bütün üyeleri tarafından millî standardlar olarak benimsenip uygulanmaları mümkün standard tavsiyeler (rekomandasyonlar) yayılmıştır. Dünya Standardları da diyebileceğimiz bu yayınların sayısı 670'e ulaşmıştır ve TSE Arşivinde İngilizce ve Fransızca olarak tamamı mevcut olduğu gibi, arzu edilenlerin, TSE aracılığı ile getirtilmeleri mümkündür. Standard Dergisi, zaman zaman ISO yayınlarını okuyucularına tanıtmaktadır.

IEC Yayınları : ISO'nun elektroteknik kolu olarak çalışan ve bu konuda milletlerarası standard tavsiye, yer yaylayan, Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu IEC yayınları da TSE'de tam koleksiyon halinde mevcuttur ve istenlerin getirilmeleri mümkündür. IEC Yayınları da fiyatları ile birlikte Standard Dergisi'nde muntazam verilmektedir.

E.C.E. Standardları : Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (E.C.E.), tarım ürünlerini ve gıda maddelerinin standardizasyonu konusunda yoğun çalışmalar yapmaktadır. Avrupa çapında geçerli olan bu standardların hazırlık çalışmalarında aktif bir rol oynayan TSE, özellikle yaş ve kuru meyve ve sebze ihracatımızı yakından ilgilendiren E.C.E.

Ticaret Bakanı Ahmet Türk, TSE'yi ziyaretinde yabancı standardlar arşivini incelerken

(1) Bk. Standard, Sayı : 76, Sayfa : 21.

Standardları konusunda kamu oyunu zamanında haberdar etme görevine büyük önem vermektedir.

O.E.C.D. Standardları : İktisadi Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (O.E.C.D.) Standardizasyon konusunda çalışmalar yapmakta ve daha çok E.C.E. Standardlarını, belirli organalarının incelemesinden geçirerek kabul etmektedir. O.E.C.D. Standardları, dünya ölçüsünde geçerlige sahip olup bu çalışmalarla da memleketimizi TSE temsil etmektedir. O.E.C.D. standardları ile ilgilenenler, TSE Arşivine müracaat etmelidirler.

FAO/WHO Codex Alimentarius Standardları : Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ile Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO)'nın ortaklaşa kurdukları Codex Alimentarius Komisyonu, gıda maddelerinin hijyenik şartları ile ilgili Dünya Standardları hazırlamaktadır. TSE Arşivi, Codex Alimentarius'un yayınları bakımından da değerli bir kaynak teşkil etmektedir.

Ortak Pazar Standardları : Yerinde tam üye olarak gireceğimiz Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar) da kendi üyeleri arasında geçerli standardlar kabul etmektedir. Simdilik daha çok yaşı ve kuru sebzeler ve meyvaları kapsayan bu standardların da esasını E.C.E. standardları teşkil etmektedir.

CEE Standardları : Elektrik Cihazlarının Kabulü ile ilgili Yönetmelipleri Düzenleyen Milletlerarası Komisyon (CEE), adından da anlasıl-

cağı üzere, bu konuda bazı standardlar kabul etmektedir. CEE yayınları hakkında TSE Arşivinden gerekli bilgileri almak mümkündür.

Avrupa Kömür ve Çelik Birliği Standardları : (EURONORM) adı verilen bu standardlar da TSE Arşivine montazan gelmektedir.

Ayrıca, Milletlerarası Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi bu gibi özel konularda çalışmalar yapan milletlerarası kuruluşların yayınları da TSE tarafından sürekli olarak izlenmektedir.

ISO ve IEC üyesi millî kuruluşların standardları TSE arşivinde tam olarak vardır. 56 ülke içinde özellikle Alman (DIN) İngiliz (BS) ve Amerikan (USAS) standardlarına, memleketimizde talep fazla olmaktadır. (Eskiye ASA kısaltması ile tanınan Amerikan Standardları, 1,5 yıl danberi USAS olarak adlandırılmalıdır. Bunun sebebi, Amerikan Standardları (ASA) nin lâğvedilecek yerine B. Amerika Devletleri Standardları Enstitüsü (USASI) nün kurulmasıdır.

ISO üyeleri arasında İsrail, Japonya ve Güney Afrika Birliği, standardlarının tamamını İngilizce olarak da yayımlamaktadırlar. Almanya, genelkâr görüldüğü standardların İngilizcelerini bastırmaktadır. Bunların dışında bütün ülkelerin standardlarını, kendi millî dillerinde bulmak mümkündür.

Yukarıda sözünü ettigimiz milletlerarası ve millî standardlardan başka, uygulama alanı olan pek çok yabancı millî kuruluşun standardlarını TSE aracılığı ile getirmek mümkündür. Bunların arasında özellikle standardizasyon konusunda da desantralize bir bünyeye sahip olan B. Amerika'daki çeşitli dernek ve birlikler önemli yer tutmaktadır. Aşağıda, kendî konularında standard yayınlayan belli başlı kuruluşları bulacaksınız :

Amerikan Devlet Karayolları Görevlileri Birliği (AASHO),

Amerikan Tekstil Kimyager ve Renk Uzmanları Birliği (AATCC),

Amerikan Beton Enstitüsü (ACI), Amerikan Dişli İmalâtçıları Birliği (AGMA).

Amerikan Petrol Enstitüsü (API), Amerikan İnşaat Mühendisleri Derneği (ASCE),

Amerikan Isıtma, Soğutma ve Havalandırma Mühendisleri Derneği (ASHRAE),

Amerikan Makina Mühendisleri Derneği (ASME),

Amerikan Test ve Malzeme Derneği (ASTM),

Amerikan Su İşleri Birliği (AWWA)

Amerikan Kaynak Derneği (AWS), Mimari Alüminyum İmalâtçıları Birliği (AAMA),

Amerikan Demiryolları Birliği (AAR),
(Devamı 25. sayfada)

MİLLETLERARASI STANDARDLARI VE DİĞER YABANCI ÜLKELERİN MİLLÎ STANDARDLARINI

ISO

- En Çabuk
- En Kolay
- En ucuz

YALNIZ

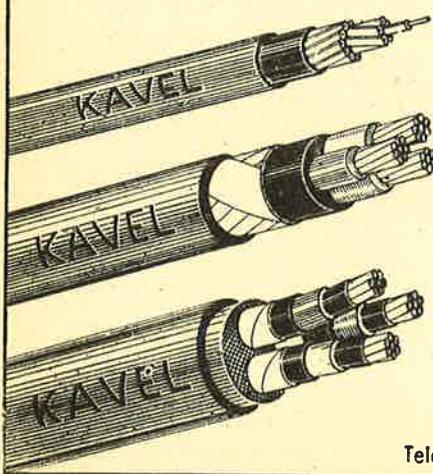
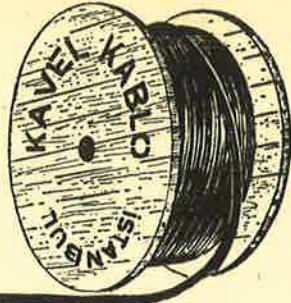
IEC

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
aracılığı ile getirilebilirsiniz

Adres : Necatibey Caddesi 112, ANKARA

Tel : 17 91 24

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLOLARI
(Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ
(0.10 mmØ - 3 mmØ)
- SUNİ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

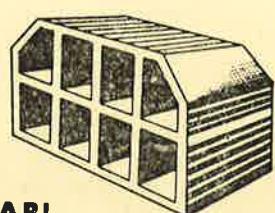
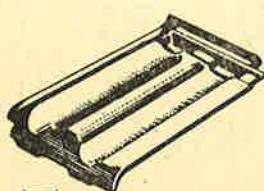
Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazaran Üstün özellikleri haiz olan
YVV (NY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarında ve her tip iletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. Ş.
İSTİNDE - İSTANBUL

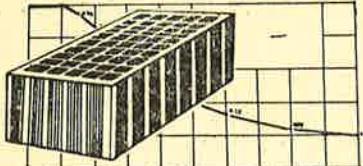
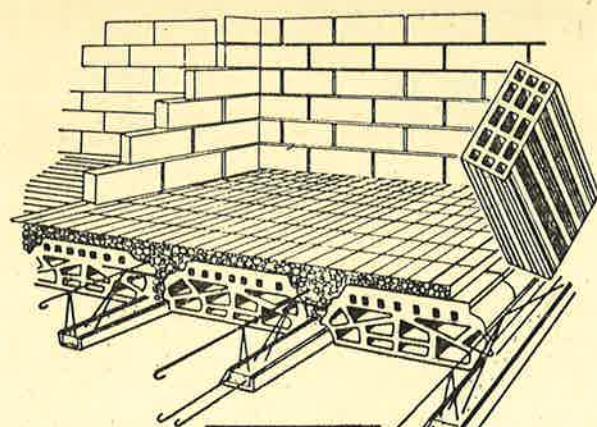
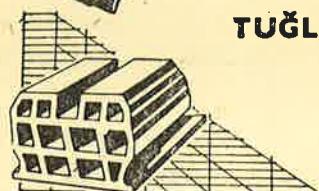
Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 76

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Taşas İş Hanı kat I
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 79 56 49 74 14

STANDARD SOHBETLERİ

S I D E

Armağan ANAR

Side «nar» demektir. Side kendini eski bir Yunan kentinde dolasıyor sanırken birdebir bu devrin küçük bir köyünde bulmak demektir. Side, denizin inanılmaz maviliği demektir. Side, iyi huylu, güler yüzlü insanların yaşadığı yer demektir. Şayet şairin «Gerçek güzelliktir, güzellikse gerçek» sözü doğrusa, Side gerçek demektir.

Side'ye gitmek için Manavgat'a 3 kilometre kala sağa sapar, iki tarafı zeytinlik ve ağaçlık bir yol izlersiniz. Derken sağınızda bir Roma hamamı, solunuzda bir Yunan tiyatrosu belirir. İkisini birbirine bağlayan şehir kapısının kemerinin altından gezer, iki tarafı sütunlu yolun başına çıkarsınız. Yol aşağı doğru iner ve yolun altında iki kath ve yine Milattan önceki yıldardan kalma kanışını veren evlerin arasındaki dönemeçler, sizi köyün meydanına çıkarır. Köy meydanının bir yanına kriyidir ve ağaçların arasından öyle bir mavilik görünür ki, birden şaşırınız gök mu deniz mi? diye.

Side'de Roma veya Yunan surlarının kalıntıları arasından berrak bir denize girilir. Havlusunu bir Romalı'nın ayağını dayadığı taşın üzereine bırakmak, insana geçmişle geleceğin bir bağı olduğu duygusunu tattırır. Adeta bir Ölmezlik kazandırır.

Şahane tiyatronun bir basamağına oturduğunuzda, sahneyi dolduran kırık ve devrik mermer sütunlar size beyazlara bürünmüş bir koro imiş ve Sofoklesin «Hiç kimse için ölmenden mutludur denemez» sözlerini nağmelendiriyormuş gibi gelir. Etrafinzdaki sessizlik binlerce yıl önce yaşayanların miriltisidir sanki. Onları okadar yakınınzıda hissedersiniz ki, sizin varlığınızın da bir gün başkaları tarafından hissedileceğine inanırsınız. Hüzünlenemezsınız fani olduğunuza. Aksine, geçmişin uzunluğu geleceğin sonsuzlu-

gunu düşünür, kendinizi ve dertlerinizi önemsemeye ve bir defaya mahsus olmak üzere size verilmiş hayatı mümkün olduğu kadar mutlu yaşamaya ahdedersiniz.

Anadolu'da izleri kalan eski Yunan kentlerinin en sevimliSİ Side'dir gibi geldi bana. Belki kuyuya en yakın olduğu için; belki de tiyatrosunu en üst basamağına oturup iki koyu birden görebildiğim ve birinde güneşin batışını, öbüründen ayın doğusunu seyredebildiğim için.

Yoksa tipik kadim Yunan kentlerinden biridir Side. Orada da Efes'de, Bergama'da, Perge'de olduğu gibi kocaman bir tiyatro, sütunlu cadde, kent surları, kent kapısı, Agora, mabet, hamam vardır.

Side bu bakımdan Milattan önceki kent standardlarının tipik bir örneğidir. Bu standardlara bakıp o çağlardaki hayat standardlarını anlamak kabildir. Tiyatroların büyük ve özenerek yapılmış olmaları, Agora'nın etrafını çevreleyen sütun ve kemerlerin dekorasyonları, caddelerin intizamı, çeşmeler, mabetler, ışık tutar o devrin yaşantisına. Anlarız hayatın oldukça keyifli sürdürüldüğünü, sanata, edebiyata, kafaların geliştirmesine önem verdildiğini, çalışmalarla toplasılıp alış veriş etmenin hemen hemen herkesin harci olduğunu, ilâhlarla samimi olduğunu, cehennem azabından pek korkmadığını; ama herşeyden önce kadere inanıldığı. Bu da gösteriyor ki standardlar ihtiyaçlardan doğmaktadır ve ihtiyaçları karşılamaktadır.

Yönetim halkın katılımıyla halkın huzurunda yapılmasaydı, her kentin bir agoraşı olur muydu? Şayet halk zengin olmasa çarşılarda süslü olur muydu? Eğer halk tiyatro sevmeseysi, tiyatro öyle anıtlarıtır mıydı?

ÇİZELGE - 1

Latin Harfleri

Harfin Adı	Harfin Basılışı		Harfin Adı	Harfin Basılışı	
	Dik	Eğik		Dik	Eğik
a	A a	A a	ne	N n	N n
be	B b	B b	o	O o	O o
ce	C c	C c	pe	P p	P p
de	D d	D d	kü	Q q	Q q
e	E e	E e	re	R r	R r
fe	F f	F f	se	S s	S s
ge	G g	G g	te	T t	T t
he	H h	H h	u	U u	U u
i	I i	I i	ve	V v	V v
je	J j	J j	çift ve	W w	W w
ke	K k	K k	iks	X x	X x
le	L l	L l	ye	Y y	Y y
me	M m	M m	ze	Z z	Z z

ÇİZELGE - 2

Grek Harfleri

Harfin Adı	Harfin Basılışı		Harfin Adı	Harfin Basılışı	
	Dik	Eğik		Dik	Eğik
alfa	A α	A α	nü	N ν	N ν
beta	B β	B β	ksi	Ξ ξ	Ξ ξ
gamma	Γ γ	Γ γ	omicron	Ο ο	Ο ο
delta	Δ δ	Δ δ	pi	Π π, ϖ	Π π, ϖ
epsilon	Ε ε, Ε	Ε ε, Ε	ro	Ρ ρ	Ρ ρ
zeta	Ζ ζ	Ζ ζ	sigma	Σ σ	Σ σ
eta	Η η	Η η	tau	Τ τ	Τ τ
teta	Θ θ, θ	Θ θ, θ	upsilon	Υ υ	Υ υ
iota	Ι ι	Ι ι	fi	Φ φ, ϕ	Φ φ, ϕ
kappa	Κ κ, κ	Κ κ, κ	hi	Χ χ	Χ χ
lamda	Λ λ	Λ λ	psi	Ψ ψ	Ψ ψ
mü	Μ μ	Μ μ	omega	Ω ω	Ω ω

YENİ Standardlar

- I -

«Elektroteknikte Sembol Olarak Kullanılan Harfler» Standardı

Kemâl TAN

Yüksek Elektro-Mekanik
Mühendisi

Türk Standardları Enstitüsü Elektrik Hazırlık Grubu tarafından IEC/P 27 esas alınarak düzenlenen ve Enstitü usullerine uygun yollar dan olgunlaştırılarak kabul edilmiş ve yayınlanmış bulunan bu yeni standard, bilim ve sanayi mensuplarının teknik yazışmalarında, anlaşmalarında en önemli bir probleme çözümlme yönünden değeri büyük olan standardlardan birisidir.

İnsanların uygarlıkta ve teknik alandaki ilerlemesinde yazının; veya bir teknik olayı kısaca belirtmeye yarayan sembollerin önemini bilmeyen veya takdir etmeyen kimseler, bugün düşünmek bile zordur. Yazı ve yazının bir başka anlamı olan işa, retlerle, bir kuşağın bilim ve kültür adamlarının buluşlarının sonraki kuşaklara aktarılması ve onların da bu bilgilere ekledikleri yeni buluşları ile teknikte ve uygarlıkta ilerleme imkânları bulunabilmistiştir.

Yazdan sonra bazı işaret ve sembollerle bir çok teknik anlamların gösterilmesi ise, bu sembol ve işaretlerin önce tarifinin yazılması suretiyle mümkün olduğundan, yakın zamanlara kadar üzerinde önemle durulmamıştır. Bu yüzden her ülkenin bilim adamları, kendi ülkelerinden dildede, düşünceleri belirten kelimelerin ya baş harfini veya birinci ve ikinci harfini, o düşunce veya anlamın sembolü olarak seçmişler ve bir bakma kendi halkları için bu sembolü benimsemek de güç olmuştur.

Ancak 20. nci Yüzyılın insanı,

herseyde olduğu gibi, bilim ve teknigin anlaşılması ve yazılmasında zaman kaybını önlemek ve hızı artırmak için bunları da standardlaşdırmayı kabul etmiş ve Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) tarafından yayınlanan 27 sayılı doküman ile bütün üyesi olan ve olmayan ülkelere bunları tavsiye edebilmistir.

TSE aracılığı ile memleketimizin de üyesi bulunduğu IEC'nin bu tavsiyesi esas alınarak hazırlanan «Elektroteknikte Sembol Olarak Kullanılan Harfler» standarı taslağı, başta İstanbul Teknik Üniversitesi olmak üzere bütün üniversitelere, resmi ve özel sektörde bu alanda uğraşan Bakanlıklar, kurum, idare ve teşekkülerden 51 yere gönderilerek, onların incelemesi ve çalışmalarını sonucu olan görüşleri derlenmiş ve TSE Teknik Kuruluna sunulmuştur. Kurulun 26 Nisan 1967 tarihli toplantısında kabul olunarak yayınlanmasına karar verilen bu standart, TS 509 sıra numarası ile yayınlanmış bulunmaktadır.

Standard konusunun elektroteknikte sembol olarak kullanılan harflerin çeşitleri, bunların buluşması, yazılış ve basılış şekilleriyle seçilmiş olduğunu belirtmekle, elektroteknik ile ilgili ister araştırmacı, ister imalatçı veya isterse satıcı olsun, herkesin okuması bellemesi ve yanından eksik etmemesi gereken bir eser olduğunu anlatmış olacağımı inanıyorum.

Standardın «Tarifler» bölümünde sembol harflerin «dik harf», «eğik

harf», «kalın harf», «el yazısı harf» ve «yuvarlak harf» olarak tarifleri yapılmaktadır.

«Sınıflandırma ve Özellikler» bölümünde ise elektroteknikte kullanılan sembolik harfler için Grek ve Latin alfabeinden faydalanıldığı açıklanmış; bunların buluş şekilleri sembol harfleri olarak seçimi ile esas ve yedek sembol harfleri olarak kabulü ve kullanılışı belirtlmistir.

Standardin esas bölümünü ise «Çizelgeler» teskil etmekte ve sembolün gösterdiği büyülüğün adı ile esas ve yedek sembollerini en doğru şekilleriyle ayrı ayrı gösterimektedir.

Grek ve Latin harflerinin doğru şekillerini bir çoklarımız bilmediğimizden, gerek yazılarımızda ve gerek se imalât veya siparislerimizde yanlış kullanılmakta ve Alfabeyi yeni ve yarı Yamalak öğrenen bir köylünün, en azından büyük ve kitlek harflerin kullanılmamasını bilmeden «ANNECLIGIIM» yazması gibi gülünç duruma düşmektedir. Bunu baktımdan olsun, elektroteknik ile ilgilenenlerin mutlaka doğru olarak bilmesi gereken Grek ve Latin alfabelerini çizelge 1 ve çizelge 2 halinde bu standarddan alarak karşı sahifede sizlere sunmayı Dergimiz bir görev saymıştır.

Elektroteknik ile uğraşan, ilgilenen Türk bilim adamı, mühendis, teknisyeni, imalatçı ve satıcısına bu standardin büyük hizmeti olacağına inanıyor hayırlı ve yararlı olmasını diliyoruz.

PROFİLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

**Her çeşit
alüminyum ve
demir doğrama işleri**

**Elektrikli
ev aletleri
imalât ve montajı**

FABRİKA : İstanbul, Mecidiyeköy, 2. Taşocağı Sok. No. 26 - 28
Tel. : 47 79 90, Telg.. Profilode, P. K. 98 Beyoğlu

«Motorlu Araçlar Hidrolik Fren Donanımı İçin İkaz Işıklı Emniyet Cihazları» Standardı

Feyzi ÖZİL

Memleketimizde motorlu taşıt rilen tasarrı hakkında okuyucularımı ların sayısı günden güne artmaktadır. Vuku bulan trafik kazaları arasında fren patlama olayları da sık sık yer almaktadır. Diğer memlekete kiyasla özellikle memleketimiz de fren patlama olaylarının daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Zira memleketimizde çok yaşı motorlu taşıtların hâlâ kullanılmakta oldukları bir gerçekdir. Bu sebepleki ki memleketimizde fren patlama olaylarını önlemek amacı ile motorlu taşıtlara takılmak üzere muhtelif emniyet cihazları piyasaya sürülmeye başlanmıştır. Bunlardan bazıları patentle bağlanmışlardır. Bu kabil cihazlar için Batı memleketterinin pek çokunda henüz bir standard zasyona gidilmemişse de bu husus Amerika'da ciddiyetle alınmış ve bu memlekette motorlu taşıtlar uzun yıllar hizmette kalmamalarına rağmen fren patlamalarına karşı bazı emniyet cihazları geliştirmiştir. 1968 yılından itibaren motorlu taşıtların hidrolik fren devrelerine fren emniyet cihazlarının takılması mecburi kılınmıştır.

Fren emniyet cihazlarının standarda bağlanması hususu memleketimiz için erken gibi müthalâa edilebilir. Piyasaya çeşitli fren emniyet cihazlarının sürülmemesi ve fren patlama olaylarının artması karşısında memleketimizin özel durumu da göz önünde bulundurularak bu cihazlar için bir standard hazırlanmasını TSE çok faydalı görmüştür. Bu düşünce iledir ki mevcut Amerikan Standardlarından ve piyasaya sürülen çeşitli fren emniyet cihazlarından yararlanarak bir Standard tasarısı hazırlanmasına karar verilmiştir. Hazırlanan tasarısı çeşitli kuruluşların müthalâalarına gönderilmiş ve buralardan gelen değerli görüşlerle son şeklinde olarak TSE Teknik Kurulunun kabulüne sunulmuştur. Teknik Kurulca uygun görülen «Türk Standardı» haline geti-

ra. Biliñdiği gibi Standard, mamülde bulunması zorunlu olan şartları tarif eden; bunları ortaya koyan ve belirtilen özelliklerin ne şekilde deneylerle tespit edileceğini açıklayan bir dokümandır. Teknik Kurulca kabul edilen standarda da istenilen özellikler ortaya konulmuş ve bu özelliklerin ne şekilde deneylerle ve nasıl araştırılacakları açıkça belirtilmiştir. Piyasaya sürülmüş olan cihazlar da şartları yerine getirenlere standarda uygun sayılıcaktır. Standardda belirtilen şartları yerine getiremeyecek cihazlar da ortadan kalkacak demektir. İşte standardın faydası burada belirecektir.

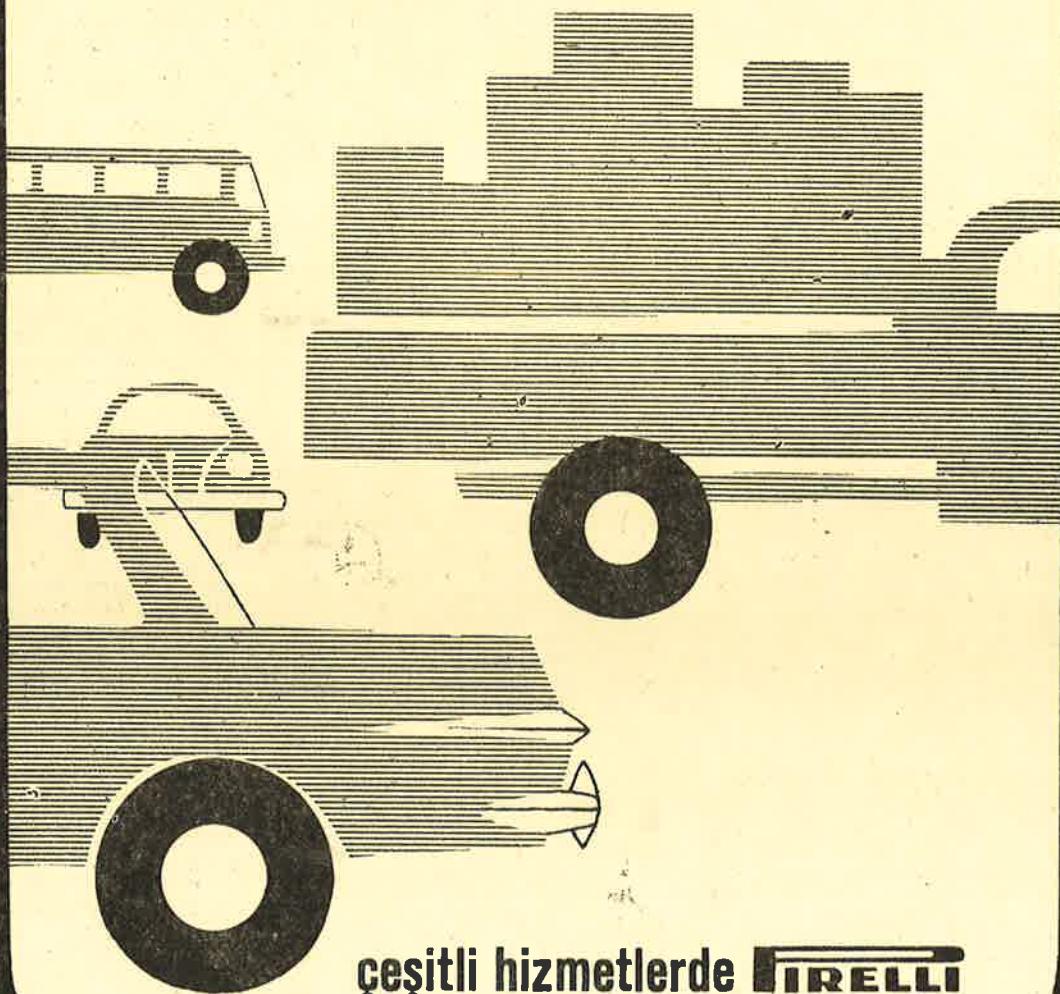
Standard, bir pistonlu merkez pompalı ve yalnız hidrolik fren sistemi binen otomobili, minibüs, otobüs ve hafif kamyonlarda (4 tona kadar) kullanılan ikaz ışıklı fren emniyet cihazlarını kapsamaktadır. Biliñdiği gibi bir pistonlu merkez pompaları çıkışından sonra fren hidroliği iki kola ayrılarak bir kol ön tekerleklerle, diğer kol da arka tekerleklerle gider. Fren emniyet cihazları pompa çıkışıyla çatallaşma arasına yerleştirilirler. Ön veya arka tekerlek fren hidrolik şebekelerinin harhangi bir yerinde, örneğin boru veya tekerlek elemanlarının birinde bir patlama olur ve buradan fren hidroliği dışarıya akmaya başlarsa tibaitiyle seyir halinde bulunan araçta fren kalmayacak ve müessif kazalar sakınılmaz hale gelecektir. Pompa çıkışına konulan cihaz bir patlama halinde derhal herekete geçerek ilk pedalda patlamayı vaki olduğu devreyi (ön tekerlekleri veya arka tekerlekleri) iptal ederek hidroliğin dışarı akmasını önleyecek, ya ön tekerleklerde veya arka tekerleklerde fren yine de baki kalacaktır. Bu şekilde vasita tamamen frensiz

kalmaktan kurtulacaktır. Bu ise büyük bir emniyet demektir.

Cihazdan istenen şartlardan biri de hidrolik devresinde patlama olur gören şoför, hidrolik devresinde bir ikaz lambasının otomatik olarak şoför ikaz etmesidir. Bu ikaz ışığını gören şoför, hidrolik devresinde bir patlama veya delinme olduğunu anlayarak anında derhal fren pedalına basacak; ilk pedalda cihaz harekete gereklilik patlamayı vaki olduğu tarafından iki tekerlege giden kısmı tıkkarak hidroliğin daha fazla dışarı akmasını önleyecek; dolayı ile arabanın frene geçmesini sağlayacaktır.

Cihazda yerine getirilmesi öngörülen bir başka husus da, ikaz ışığı görüldür görülmez pedala basılma ile cihazın patlayan kısma giden boruları kapamasına kadar geçen zaman zarfında dışarıya belirli bir miktarдан fazla hidroliğin akmamasıdır. Yani patlama olur olmaz ışığı derhal yanmalı; derhal pedala basımla patlayan kısma giden boruları kapanmalı ve hidroliğin dışarı akması da önlenecektir. Standardda bu önemli şartın yerine getirilmesi için cihazdan belirli özellikler istenilmiştir. Bu özelliğin deneyle ne şekilde araştırılacağı açıkça gösterilmiştir. Standardda patentte ilişkin hususlarla konstrüksiyona ilişkin hususlar imaâtçı için serbest bırakılmıştır. Piyasaya sürülen fren emniyet cihazları titizlikle standarda uygunluk bakımından kontrol edildikleri takdirde standard kendisinden beklenen fazlası ile yerine getirilmiş olacaktır. Bu Standardın titizlikle uygulanması ile bundan böyle fren patlamasından dolayı vaki olacak müessif trafik kazalarının tamamen önleneceğine ve bu suretle mal ve can emniyetinin sağlanmış olacağına yürekten inanmaktayız. Standardın hayırlı olmasını hararetle temenni ederiz.

TÜRK PIRELLİ

Standard — 79

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

THAILAND BİLİMSEL ARAŞTIRMA KURUMU (ASRCT)

Doğuşu :

1964 yılında kurulan Thailand Bilimsel Araştırma Kurumu'ndan önce, bu ülkede çeşitli mal ve hizmetlerin millî standardlarını hazırlamak ve yayinallyamaktan sorumlu bir kuruluş yoktu. Bazı hükümet organları kendi konularında spesifikasyonlar yayinallyamışlar ve bunlar, özellikle ihracatta mecburi olarak uygulanmıştı. Bunun dışında, hemen hemen bütün standard ihtiyaçları, İngiliz ve Amerikan Standardlarının kullanılması ile gideriliyordu.

Bilimsel Araştırma Kurumu, diğer fonksiyonlarının yanısıra, ülkede standardizasyon sorumluluğunu da üzerine almıştır. Bu amaçla kurum içinde Thailand Millî Standard Spesifikasyonlar Merkezi kurulmuştur (CTNSS).

Thailand, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na 1967 yılında üye olmuştur.

Üyeleri :

Şimdilik üyelik statüsü uygulanmamaktadır.

Gelirleri :

Thailand'in başlıca araştırma kuruluşu olan ASRCT'nin, standardizasyon bölümünden dahil ol-

mak üzere, bütün masrafları Devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

Kuruluşun Yapısı ve Standardlarının Niteliği :

ASRCT içinde standardizasyon hizmetlerini yüksek seviyede, Thailand Millî Standard Spesifikasyonları Konseyi yönetir. Hükümet organları, bilimsel ve meslekî kuruluşlar, imalâtçı, tıccar ve tüketici temsilcileri arasından seçilen bu konseyin üyelerini Başbakan tâyin eder.

Millî standard konularını tesbit etmek, standard tasarılarını kabul etmek ve bu tasarıları hazırlayan teknik komiteleri teşkil etmek gibi hususlar, Konsey'in görevleri arasındadır. CTNSS ise, Konsey ve teknik komitelerin çalışmalarını kolaylaştıracak gerekli bütün hizmetleri görür.

Bilimsel Araştırma Kurumu bünyesindeki Standard Spesifikasyonlar Merkezi, Bir Direktörün yönetiminde küçük bir kadrodan kuruludur.

Thailand standardlarının uygulamaları ihtiyarıdır. Gerektiği zaman, hukucken yetkili kuruluşlar tarafından mecburi yürürlüğe konulabilirler. Şimdilik yayınlanmış 1 adet millî standard bulunmaktadır.

TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BASYAZARI	: FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ	: VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ	: M. UYGUNER
MALİ VE İDARI İŞLER MÜDÜRÜ	: METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	: İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 91 24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

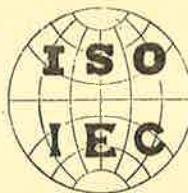
Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE SARTLARI

ADİ POSTA		UCAK POSTASI
Yıllık 6 aylık Sayısı	12 Lira 6 Lira 1 Lira	Abone bedeline uçak postası fücreti ilâve edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarın adı anılarak ictibas olunabilir.

Standard Dünyasından Haberler

ISO Konseyi toplantısından bir görünüş

ISO KONSEYİNİN 22 NCİ TOPLANTISI CENEVRE'DE YAPILDI

1970 ISO Kongresi Ankara'da Yapılacak

ISO Konseyinin toplandığı
Cenevre'deki YMCA binası

ISO Konseyi Haziran ayının 12 ile 15inci günleri arasında Cenevre'de toplanmış, bu arada ayın 11inde PLACO (Plânlama Komitesi), 12 si öğleden sonra ve 15 Cumartesi günü sabah ve öğleden sonra da, yeni kurulan İcra Komitesi 3 toplantı yapmıştır.

ISO Başkanı Faruk Sünter'in yönetiminde yapılan Konsey toplantılarına Eski Başkan Sir Jahanmir J. Ghandy, Başkan Vekili H. A. Binney, Muyasip Üye J. C. Hentsch ile Genel Sekreter C. H. Sharpston'dan kurulu Başkanlık Divanından başka, Küba'dan A. Sanchez Finländiya'dan Prof. E. Wegelius ve Prof. J. O. Serlachius, Fransa'dan L. Armand, V. Clermant ve R. Frontard, Almanya'dan N. Ludwig ve R. Guttmann, Hindistan'dan Dr. A. N. Ghosh ve K. N. Rao, İran'dan R. Shayegan İrlanda'dan T. Moore, Hollanda'dan Prof. L. H. De Langen, J. M. Madsen ve F. F. van Rhijn, Peru'dan J. V. Cabrerizo Polonya'dan J. Wodzicki, Birleşik Arap Cumhuriyetinden A. K. Abdalla, İngiltere'den H. A. R. Binney'den başka Mrs. M. B.

Miles ve Mrs. R. M. Mockridge, B. Amerika'dan D. L. Peyton ve W. E. Andrus Jr., Sovyet Rusya'dan V. V. Boitsov, V. Coukchar, V. Pertchik ve Mrs. E. Markova katılmışlardır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Tekşkilatı Temsilcisi C. Jecchinis de toplantılarında hazır bulunmuştur.

Konsey'in ilk günü gündem hakkında anlaşmaya varıldıktan sonra maddelere geçilmiş ve ilk oturumda 1967 Konsey toplantısı tutanakları yapılan tâdillerle kabül edilmiş. 27 Şubat 1968 de Başkan'ın daveti ile yapılan Konsey üyeleri, toplantısı tutanakları da Konsey'in bilgisine sunulmuştur.

Gündemin üçüncü maddesinde yer alan ve 1967 Genel Kurulunda kararlaştırılan, Kuruluş Tüzüğü değişikliklerinin nihai kabul konusu karara bağlanmıştır. Bundan böyle diğer değişiklikler meyanında ISO Genel Sekreterliği yerine ISO Merkez Sekreteriyası deyişi kullanılacaktır. Konsey, bu arada, İngilizce ve Fransızca olarak kabul edilen metinlerin Rusça karşılıklarının hazırlı-

lanması işlerinin S. S. C. B. Standardlar Enstitüsü'nce yapılmasını kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan Konsey, bu yeni değişikliklerle meydana gelen kuruluş Tüzüğü ve yönetmeliklerin 3 dil üzerinden yeniden bastırılıp dağıtılmaması da karara bağlamıştır.

**Mr. Hentsch, Yeniden Muhasip
Üyeliğe Seçildi :**

ISO'nun çok güç çalışma döneminde değerli hizmetleri geçmiş bulunan Mr. J. C. Hentsch'in çalışmalarını takdirle anılmış ve kendisine, yeniden 3 yıl bu hizmeti ifa etmesi konusunda oybirliği ile alınan kararı kabul etmesinden ötürü teşekkür edilmiştir.

Yeni İcra Komitesi Seçildi :

Kuruluş Tüzüğünde yapılan değişiklige uyularak ORCO (Organizasyon Komitesi), FINCO (Mali Komite) ve SUPCO (Denetim Komitesi) nun yerine kurulan İcra Komitesi'ne 1968-1969 Dönem için Başkan Vekili H. A. R. Binney'den başka Almanya'yı temsilen N. Ludwig, Fransa'yı temsilen V. Clermont, Hindistan'ı temsilen Dr. A. N. Ghosh, Hollanda'yı temsilen F. F. van Rhijn, Polonya'yı temsilen J. Wodzicki, S. S. C. B. ni temsilen Dr. V. Boitsov ve B. Amerika'yı temsilen D. L. Peyton seçilmişlerdir. Bu seçimler 1969 Konseyinde gözden geçirilecektir. İcra Komitesi Başkanlığı ISO Başkanı Faruk Sünter bulunmadığı zamanlar Mr. Binney derhuete edecektir.

Bu kararlardan sonra Konsey'in ilk oturumu öğleden sonra saat 13.00 e doğru son bulmuş ve ertesi sabah tekrar toplantılmıştır.

Konsey'de İkinci Gün :

İkinci gün Konsey, bir gün önce İcra Komitesi'nde son seklini alan ve ISO'nun genel yönetimine ilişkin konuları görüşmüştür.

Bunlar arasında, 1967 yılı kesin hesap sonuçları kabul olunmuş, 1968 için eski denetçi firmanın tekrar is

basında kalması kararlaştırılmış, 1968 Bütçesi İcra Komitesi'nin yaptığı değişikliklerle kabul edilmiş ve en önemlisi, 1969 yılı için ISO ağırlıklarının değeri 6.000 İsviçre Frangına çıkartılarak kabul edilmiştir. (Bu husus daha önce 1967 Moskova'da yapılan Konsey toplantısında kararlaştırılmıştı).

Konsey, bu husustaki kararlarına son vermeden, İcra Komitesi'nin kurulması üzerine bu Komite'de görev almayan eski ORCO ve FINCO üyeleri M. Rugzaber ile M. Sturen'e bu komitelerde göstermiş oldukları çabalarдан dolayı teşekkürlerinin iletilmesini uygun görmüştür.

Konsey'in Üçüncü Günü :

Konseyin üçüncü günü 1969 bütçesi çalışmalarıyla başlamış ve bütçenin kabulü, madde ve fasiller arasında ihtiyaca ve gelirlere göre % 25 i geçmemek üzere değişiklik yapmaya İcra Komitesini yetkili kılmak şartıyla tasvip olunmuştur.

Konsey, bundan sonra çeşitli teknik komitelerin çalışma konularına ait kararlar almış ve bu arada PLACO'nın teklifi üzerine iş yeni teknik komite kurmuştur. Bu komitelerden bir tanesi memleketimiz bakımından özel bir önem taşıyan «Tütün ve Tütün Mamulleri» Teknik Komitesidir. Bu komitenin kesin adı ve çalışmalarının kapsamı, gerekince alt komiteleri Almanya'da yapılacak ilk toplantıda tesbit olunup PLACO'ya bildirilecek ve o kanalla Konsey'in görüşüne sunulacaktır. Bu konuda, «şark tütünü», «Virginia tütünü», diğer tütün çeşitleri, tütünlerin muayene ve analiz metodları ve tütünden mamül maddelerin standartlarının tesbiti, bakımından ortaya çıkabilecek çeşitli güçlükler tartışma konusu olmuş ve bunların çözümlenmesinin, ancak yapılacak çalışmaların sonrasında mümkün olabileceği hususunda görüş birliğine varılmıştır.

IEC Başkanının ISO Konseyindeki Konuşması

ISO Konseyi'nin 11 - 14 Haziran 1968 tarihleri arasında Cenevre de yaptığı yıllık toplantılarına, Milletlerarası Elektroteknik Konföderasyonu (IEC) Başkanı M. P. Ailleret de, beraberinde IEC Genel Sekreter Yardımcısı olduğu halde katılmışlardır.

ISO Başkanı Faruk A. Sünter, misafirlere, çalışmalarla katıldıktan sonra için teşekkür etmiş ve M. Ailleret'i kürsiye davet etmiştir.

ISO ile IEC arasında, çeşitli yönlerden ortaya çıkan sorumlardan söz etmekle Konsey'in zamanını boşuna harcamayacağını, esasen bunların çözümlenebileceğini belirterek konuşmasına başlayan IEC Başkanı, daha çok tüketici sorunları ile ilgili olarak iki teşkilat arasında başarılı bulunan işbirliği çalışmalarını ele alacağını ifade etmiştir.

Her iki teşkilata bağlı çeşitli teknik komitelerin çalışmalarını aksatmadan, tüketicilerin standardizasyon alanında ihtiyaçlarını karşılamayan mümkün olabileceğini söyleyen M. Ailleret, gelişime halindeki ülkelerin, ISO ve IEC yönünden içinde bulunduğu problemlerin farklı olduğunu belirtmiş ve milletlerarası standardizasyon alanında çalışma yapan her iki kuruluşun, çabalalarına hızlandırmaları gerektiğini; aksi halde standardizasyonun, teknolojik gelişmeleri köstekleme durumuna düşeceğini sözlerine eklemiştir.

Milletlerarası ticaretin gelişmesini engelleyen diğer bir faktörün de millî standartlar arasındaki farklılıklar olduğunu ifade eden M. Ailleret, bu farklılıkların yeniden gözden geçirilmesinin gerekliliği üzerinde durmuş ve ISO ile IEC arasında son derece faydalı temasların kurulmasını sağlayan nازik davranışından dolayı ISO Başkanı Faruk A. Sünter'e teşekkürlerini sunarak konuşmasını tamamlamıştır.

B. M. Temsilcisi de bir konuşma yaptı :

Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Teşkilatı temsili ISO Konseyi toplantılarında hazır bulunan C. Jecchinis de, bir konuşma yaparak mensubu olduğu teşkilatın standardizasyon konusunda gelişen ülkelerle yaptığı işbirliği çalışmalarını anlatmıştır.

Konsey üyeleri toplu halde

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskisehir

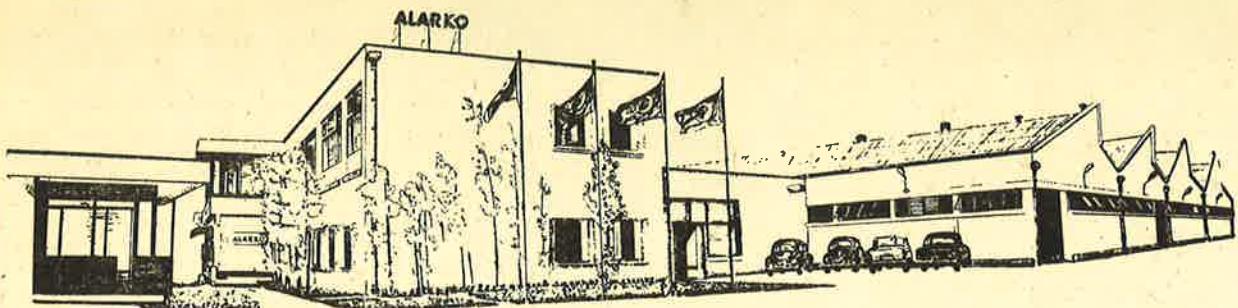
Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 80

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

ISITMA . KLİMA . SOĞUTMA CİHAZLARI FABRİKASI

Yurt kalkınmasında 43 yüksek mühendis,
550 mütehassis teknisyen ve işçi,
60 memur ve personel ile hizmettedir.

Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Tikvesli yolu Topçular - Ramı - İstanbul

Tel : 21 30 76 - 21 26 70 - 21 71 40

Standard — 81

ISO Merkezinde Çalışma Düzeni:

Konsey, PLACO'nun uzun zamanbanlı üzerinde çalıştığı ve NEDCO Raporu ile S.S.C.B. Standardlar Komitesi'nin teşkilâtlanma teklifini de göz önünde tutarak, 11 Haziran günü oturumda verdiği kararı onaylamıştır. Buna göre, ISO Merkez Sekreteryasında 4 teknik bölüm kurulmaktadır.

Yine bu cümleden olarak Konsey, Rekomandasyonların daha iyi ve süratli çıkması için Mr. Weston ve Mr. Zeller tarafından hazırlanan rapor gözöne alınarak Genel Sekreterlikçe hazırlanan belgenin, M. Clerment'un bu konudaki dokümanyıyla beraber ele alınmasını, bir rapor haline sokulmasını ve İcra Komitesi'nin önmüzdeki toplantısına sunulmasını kararlaştırmıştır. İcra Komitesi bu işlerin düzenlenmesi ile ilgili görüşlerini önmüzdeki Konsey toplantısına getirmeye davet olunmuştur.

Bu arada Konsey, Rekomandasyon tasarılarının kabul için üye kuruluşlara sunulma süresinin 5 aydan 4 aya indirilmesi, Konsey'in inceleme süresinin de 3 aydan 6 haftaya indirilmesi hakkındaki teklifi uygun görmüş ve bu tekliflerin üye kuruluşların oyuna sunulmasını kararlaştırmıştır.

Diğer taraftan Konsey, PLACO'nun teşekkür tarzının yeniden ele alınması yetkisini İcra Komitesine bırakmıştır.

STACO çalışmaları üzerinde de görüşlerini belirttikten sonra Konsey üçüncü gün çalışmalarına son vermiştir.

Dördüncü Gün :

Dördüncü gün sabahı Konsey, STACO DEVCO ve diğer irtibat organlarının raporlarını görülgerek kabul etmiştir.

1970 GENEL KURULU ve ISO KONGRESİ TÜRKİYE'DE TOPLANACAK :

Konsey gündeminin son maddesi, ISO Konseyinin 1970 toplantısı için yer seçilmesine ayrılmıştır. Başkan Sünter Moskova'da yaptığı teklifi hatırlatmış, bunu diğer konuşmacılar desteklediklerinden başka namzetler üzerinde durulmamış ve toplantıtan 15 Eylül 1970 de başlamak üzere Ankara'da yapılması, alkışlar arasında, karara bağlanmıştır.

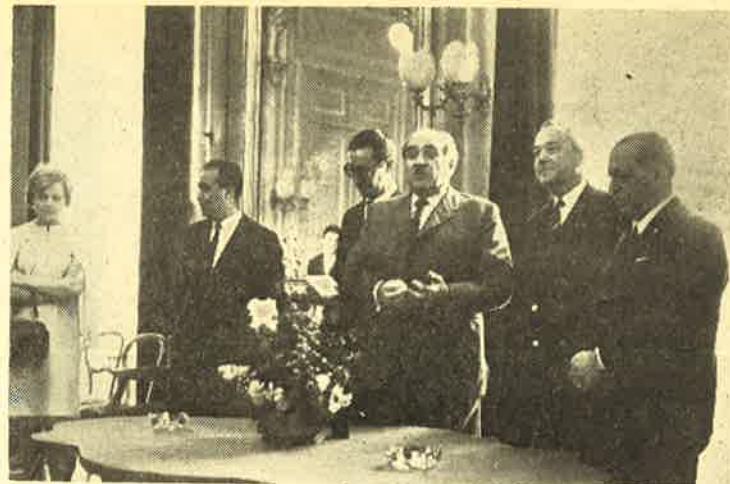
IEC Başkanı ile UNIDO Temsilcisinin Konuşmaları :

Konsey toplantısına, IEC Başkanı M. P. Ailleret ile UNIDO (B. M. Endüstriyel Kalkınma Teşkilatı) temsilcisi C. Jecchinis katılmış ve ISO ile bu kuruluşlar arasındaki yakın işbirliğini artırma konusunda yapılan görüşmelerde hazır bulunmuşlardır.

Bu iki zatin ISO Konseyinde yaptıkları konuşmaların özeti diğer sütunlarımıza vermektedir.

Kapamış :

ISO Başkanı Faruk Sünter, Cumartesi günü öğleden sonra geç saat (Devam 25. sayfada)

AFNOR, Konsey Üyelerini Fransa'ya davet etti

ANNECY BELEDİYESİ BU VESİLE İLE BİR KABUL RESMİ DÜZENLEDİ

Fransız Standardlar Teşkilatı (AFNOR) Cenevre toplantısına katılan Konsey Üyeleri ve aileleri şerefine 16 Haziran Pazar günü Annecy'de bir gezi düzenlemiştir. 36 kişilik hey'et, otobüsle dağ yolundan Haut Savoie'ya gitmiş, turistik yerlerden sonra Annecy tren istasyonunda kendilerine Fransız Enstitüsü Başkanı ve Devlet Demiryolları Umum Md. Luis Armand iki tane elektrikli lokomotif göstermiş ve bunların 15 yıl önce, bu hat üzerinde çalışmaya konulan kendi buluşları olduğunu ve bugün dünyanın her yerinde kullanadığını belirtmiş; Fransa'dan sonra ilk olarak Türkiye'nin bu çeşit lokomotifleri kullanmaya koyduğunu beyan etmiştir.

Annecy Belediyesi de, Belediye şeref salonunda ISO hey'etini kabul etmiş ve Belediye Bşk. Vekili M. Grandchamp bir konuşma yaparak misafirleri karşılamış ve buna ISO Bşk. Faruk A. Sünter bir cevapla teşekkür etmiştir.

Yukarıdaki resimde, Annecy Belediyesi'nin düzenlediği resmi kabulde M. L. Armand, M. Grandchamp ve ISO Başkanı Sünter konuşmalarını yaparlarken görülmektedir.

Aşağıdaki resimde ise geziye katılanlardan bir grup görülmektedir.

BİR MALIN UCUZ FİATI
İLE DEĞİL, KALİTESİ İLE
ÖĞÜNMELİDİR

en ucuz mal kaliteli olan maldır...

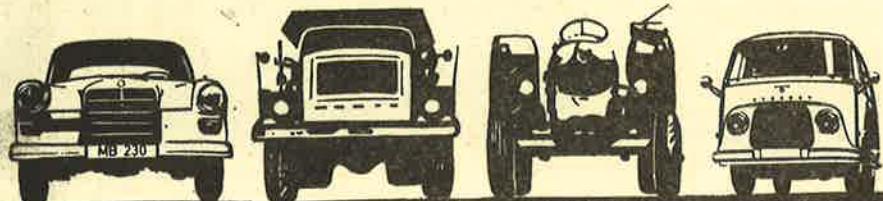
BELCO

Sellülozik boyaların kalitesinin üstünlüğünü Dünya
çapında kabul etmiş yegâne Sellülozik boyalar sistemi

Komple **BELCO** oto boyaları Imperial Chemical
Industries Ltd. - London firmasının Lisansı altında
Çavuşoğlu Boya Fabrikalarında imal olunmaktadır.

Türkiye Genel Dıştribütörü :

BELSAN BOYA SANAYİİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
İstanbul, Karaköy Kardeşim Sokak No. 44/3 Telefon : 49 67 10

Coğrafya İsimleri de Standardlaştırılıyor

Coğrafya isimlerinin bugüne kadar standardlaştırılamaması, uluslararası ölçüde önemli güçlüklerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bu durum daha çok, haritacılın, istatistikçilerin ve diğer ilgili çalışmaları yapanların işlerini zorlaştırmaktadır. Bu yüzden zaman zaman, Devletlera, rasi hudut meselelerinde karışıklıklar ve anlaşmazlıklar doğmaktadır.

Denizcilikte ve denizaltı araştırmalarında da isimlerin standardlaştırılması sayesinde, deniz emniyeti sağlanmış olacak; Okyanuslarda yapılan bilimsel araştırmaların sonuçlarını kapsayan bilgi alışverisi kolaylaşacaktır.

İste bu düşüncelerle 1967 yılının son aylarında Cenevre'de düzenlenen 3 haftalık Birleşmiş Milletler Konferansında, coğrafya isimlerinin standartizasyonu için çalışacak sürekli bir Birleşmiş Milletler Komisyonunun kurulması tavsiye olunmuştur. Konferansa 59 ülkeden uzmanlar katılmıştır.

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'ne sunulan tavsiyeler arasında, kurulacak olan sürekli komisyonun bir uzmanlar kurulu ile sekreteriyadan meydana gelmesi, isimlerin standardlaştırılması konusundaki çalışmalarında milletlerarası bir koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak üzere çaba harcaması, bölgesel grupların kurulmasını teşvik etmesi gibi hususlar öngörlülmüştür.

1970 ISO Kongresi Ankara'da

(Başterafta 23. sayfada) 1970 ISO Konseyi toplantılarını kaçırmak, üyelerin yakın işbirliği ve yarattıkları anlayış havası sayesinde bu dönemde çok verimli sonuçlara ulaşıldığını; bu başarıda günü gününe kararları ve istenen dokümanları, sabahları saat 4 lere kadar çalışarak hazırlayan mesai arkadaşlarının da hisselerinin büyük olduğunu belirtmiş ve simdiye kadar yapılan ISO Konsey toplantılarından ilk defa olarak alınan kararları yalnız halde kabul edip beraber götürmenin mümkün olmasının, bu takdir konusunda güzel bir örnek teşkil ettiğini söylemiş; camları arkasında çalışan tercümanlara da teşekkürlerini ifade ederek Konseyi bu görüşlerine alkışlamak suretiyle katılıma davet etmiştir.

Oturum sona ereceği sırada sözü eski ISO Başkanı Sir Jehangir J. Ghandy almış ve alkışlarla karşılaşan su konusmayı yapmıştır:

Baylar,

Altı gün süren bu son derecede önemli toplantı sona erken geçmiş başkanınız sıfatıyla birkaç söz söylemeye müsaadenizi rica ederim.

Bay başkan, bugünden yapılan ve birçok ihtilâflı ve hallî güç meselerin ortaya atıldığı görüşmeleri fevkâlâde bir şekilde idare edisinizi büyük bir ilgi ve hayranlıkla izledim. Teşkilatımızın geleceğini etkileyecek kararları almayı başarmış isek, bunu esas itibarile ehil ve dinamik liderliğinizne borçluyuz.

1968 Ocak ayında başkanlık görevini devir aldiğiniz tarihten itibaren ISO işlerinin sevk ve idaresinde gösterdiğiniz gayret ve diploması ISO tarihinde bir dönüm noktası teşkil edecektir.

Yabancı Standardlardan Yararlanmanın Yolları

(Başterafta 10. sayfada)

Madenler Bürosu,
Basınçlı Gaz Birliği (CGA),
Konveyör Teknizatı İmalâtçıları
Birliği (CEMA),
Edison Elektrik Enstitüsü (EEI),
Elektronik Endüstrileri Birliği
(EIA),
Federal Spesifikasyonlar,
Federal Standardlar.

Boya Teknolojisi Dernekleri Federasyonu (FSPT),
Petrol Enstitüsü (Londra) (IP),
Trafik Mühendisleri Enstitüsü
(ITE),
Işıklandırma Mühendisleri Derneği
(IES),

Elektrik ve Elektronik Mühendisleri
Enstitüsü (IEEE),
Mekanik Güç Transmisyonu Birliği
(MPTA),
Millî Elektrik Cihazları İmalâtçılığı.

İri Birliği (NEMA),
Millî Yangından Korunma Birliği
(NFPA),
Otomotiv Mühendisleri Derneği
(SAE),
Millî Standardlar Bürosu (NBS),

Şunu da hemen kaydedelim ki, bu standardlardan pek çoğu Amerikan Standardları Enstitüsü tarafından millî standardlar olarak benimsenmiş ve yayınlanmıştır.

Son olarak üzerinde durmak istedigimiz önemli bir grup da, VDE standardlarındır. Alman Standardları Enstitüsünce, elektrik konusunda yayınlanan bu standardlar, elektrik ve elektroteknik prensipleri ile ilgili dir. Elektrik konusundaki «DIN» ler, «VDE» lere dayanılarak hazırlanmaktadır. Bu gruptaki standardlar da memleketimizde büyük ilgiyle izlenmektedir.

Baylor, ağır görevlerimi bıraklığım 1968 yılından itibaren ise başlamak üzere Bay Faruk Sünter'i başkan seçmede gösterdiğiniz aklı selimden ötürü siz tebrîk etmek istermi. Malûmunuz olduğu üzere Bay Sünter çeşitli alanlarda standartizasyonda, hükümet idaresinde. Bakanlık Müsteşarlığında, meşhur bir gazeteci olarak geniş tecrübe olan ve büyük sanayı ve müsavirlik menseseleri ile olan ilişkisi dolayısıyle de idarî kabiliyeti iyice bilinen bir zattır.

Baylor, Bay Faruk Sünter'in Başkanımız olmasından ötürü ciddi talihiyiz. Bu itibarla Başkanımız Faruk Sünter'e karşı beslediğimiz minnettarlığı canı gönülden aleen teşekkür suretiyle ifade etmemizi reyinize sunuyorum.

Gülyağlarımıza Standardizasyonu

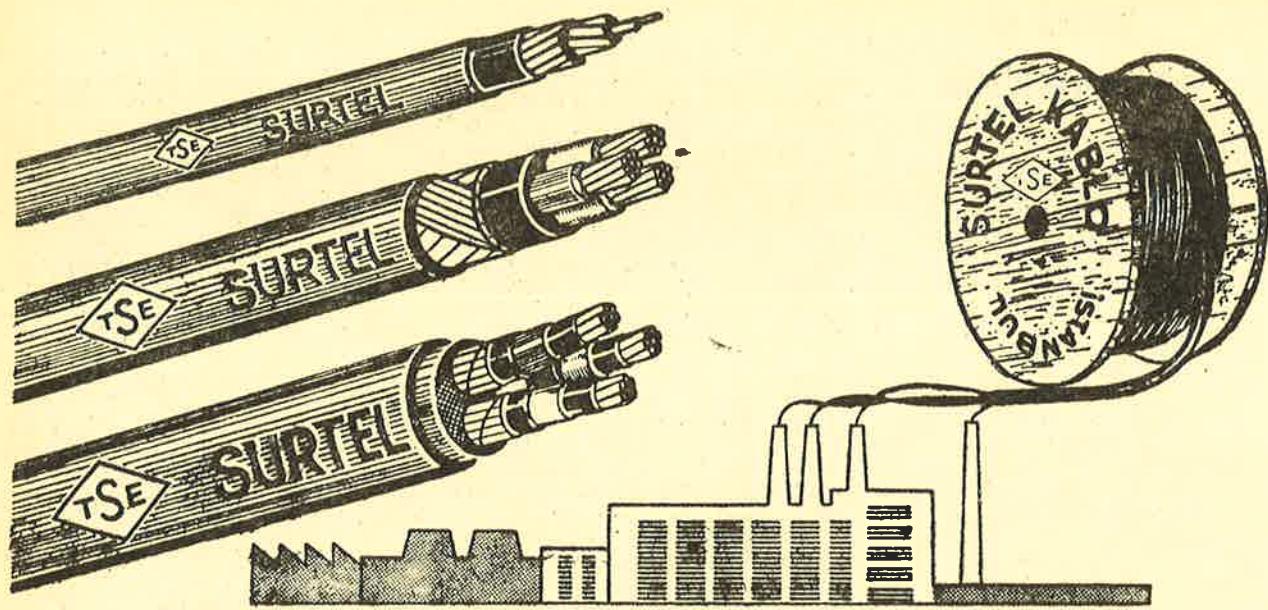
(Başterafta 7. sayfada) ta ve çevresinden davet edilen ilgiliplerle TSE'de yapılmış toplantılarında, birkaç yıllık bir dönemde üretim bölgesinde ve TSE'de yapılacak araştırma çalışmalarından sonra, «Türk Gülyağı Standardı»nın hazırlanması konusunda görüş birligine varılmıştır (1). Bu kararın işığı altında ilk teşebbüs, yine 1967 yılının Haziran ayında yapılmış ve iki kişilik bir TSE Heyet Isparta'ya giderek bölgedeki güllâbelerini, gülayı fabrikalarını ve diğer tesisleri incelemişlerdir (2). Gülyağı standard hazırlıkları geçtiğimiz kış boyunca, alınan nümunelerin TSE Laboratuvarında muayene ve analizleri yapılmak suretiyle devam etmiştir.

Türk Standardları Enstürü ile Isparta Ticaret ve Sanayi Odası ve Isparta çevresindeki gülyağı üreticilerinin ortaklaşa ele almış bulundukları gülyağı standardizasyonu, bu yapılan çalışmalarla ikinci kampanya döneminde tamamlanmıştır. 9 Haziran 1968 günü Isparta'ya hareket eden TSE Laboratuvarlar Müdürü Argun Dağcıoğlu, 1967 kampanyasına ait nümuneler üzerinde yapılan laboratuvar araştırmaları hakkında ilgililere geniş ve aydınlatıcı bilgiler vermiş, yeni kampanyada elde edilen ürünlerde nümuneler almıştır.

Gülyağının her yıl değişik tabiat şartlarına bağlı olarak fizikosimili vasıflarındaki değişimler ve ayrıca Gas Chromatografik çalışmalarla bünye terkibinde meydana gelen değişiklikler, laboratuvarlarda üç yıl incelestikten sonra, varılacak gerçek sonuçlara göre gülyağı standardlarının hazırlanmasına gelebilecektir.

(1) Bk. Standard Sayı 64, Sayfa : 11.

(2) Bk. Standard Sayı 66, Sayfa : 20

Surtel Kablo Sanayii Koll. Şti.

SURTEL

Türk Standardları Enstitüsünün kalite belgesini ve markasını taşıyan kabloları imâl eden ilk Türk kablo fabrikasıdır.

% 100 Türk malı, Türk Sermayesi ve Türk emeğinin mahsulü olan Surtel enerji kabloları garantisî altında imâl edilmektedir.

**SURTEL, GÜVENEREK KULLANILACAK
YÜKSEK KALİTELİ KABLODUR**

SURTEL KABLO SANAYİİ Koll. Şti.

Muhtar Yalın ve Ortakları

Bankalar, Okçu Musa Cadd. 80, Karaköy - İstanbul
Merkez Tel : 44 65 83 - 49 97 90
Fabrika Tel : 47 15 43 - Telgraf : Surkablo, İstanbul

YURTTAN HABERLER

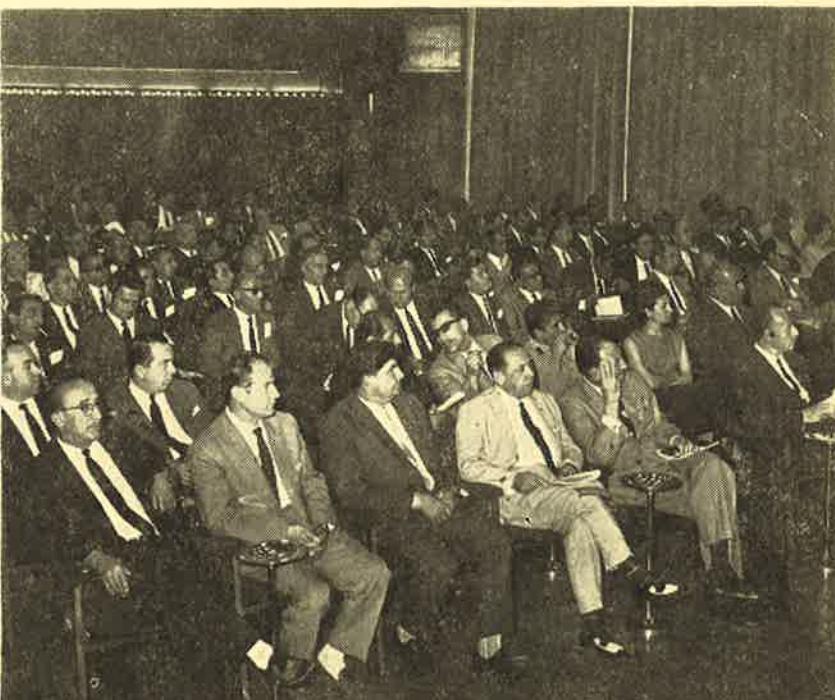
Buğday Üretimimiz Hızla Artıyor

Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü, 26 Haziran 1968 günü «İthal edilen tohumluk buğdaylar ve bunların üretiminin alınan sonuçları» i gözden geçirmek üzere bir toplantı düzenlemiştir.

TSE'den Başmüdüavir ve Ziraat Hizmet Grubu Başkan Vekili İbrahim Kutlutancı'nın katıldığı toplantıda, artan nüfusumuz karşısında yıldan yıla büyüyen hububat üretimi açığımızı kapatmak amacıyla Taram Bakanlığı tarafından alınan tedbirler görüşülmüştür.

Öğrenildiğine göre, 1962 yılında görülen, yüksek verimli buğday tohumlukları arama faaliyetleri olumlu sonuç vermiş ve Meksika buğdayından hektarda 600 kiloyu bulan verim elde edilmiştir. Buğday açığımızın bu sayede kapatılabilirliğini belirten ilgiliiler, önumüzdeki 5 yıl içinde belki de buğday ihrac etmemizin mümkün olabileceğini ifade etmişlerdir.

Toplantıda, Meksika buğdayı üretimi hakkında Adana Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapor da okunmuştur.

Millî Prodüktivite Merkezi Genel Kurulu TSE'de Toplandı

Millî Prodüktivite Merkezi'nin yıllık Genel Kurul toplantısı 27 Haziran 1968 günü Türk Standardları Enstitüsü Konferans Salonunda yapılmıştır.

Saat 10.00 da başlayan Genel Kurul çalışmalarını, Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Halil Tunç kısa bir konuşma ile açmış, daha sonra Başkanlık Divanı seçimi yapılmıştır.

Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay'ın başarı dileklerini bildiren mesajının okunmasından sonra gündeme geçirilmiş ve Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ile Denetleme Kurulu Raporu çeşitli delegeler tarafından eleştirlenmiştir. MPM Genel Kurulunda Türk Standardları Enstitüsü'nü TSE Yönetim Kurulu Başkanı Vekili Celal İmre temsil etmiştir.

Tenigidlerin MPM Genel Sekreteri Fuat Yücesoy tarafından cevaplandırılmasını müteakip gelecek yıl bütçe ve iş programı görüşülerek kabul edilmiş ve yapılan Yönetim Kurulu seçimlerini aşağıdaki zevat kazanmıştır:

Aydın Deniz
Hamî Kartay
Agâh Güner
Orhan Erçelik
Korkut Özal
Halil Tunç

Ertesi günü ilk toplantısında görev bölümü yapan Yönetim Kurulunun Başkanlığına yeniden Halil Tunç'u, Başkan Vekilliğine de Agâh Güner'i getirdiği öğrenilmiştir.

«Türkiye'de Plastik Sanayii Sergisi» Açıldı

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından tertiplenmiş «Türkiye'de Plastik Sanayii Sergisi» 17 Haziran Cuma günü açılmıştır,

T. Odalar Birliği salonlarında tertiplenmiş bulunan sergi bir ay süreyle devam edecektir.

Plastik sanayili ile ilgili eelliye yakın firmannın katıldığı sergide çeşitli plastik ham maddeleri, plastik konfeksiyon, ambalaj malzemesi, suni deri ve benzerleri, dösemecilik süngerleri, hortum, profil ve bant nevinde çeşitli malzeme ile gözük, oyuncak, kalemler, düğme, plak, fermuar ve benzeri mamuller gibi plastik sanayii ürünlerini teşhir olunmaktadır.

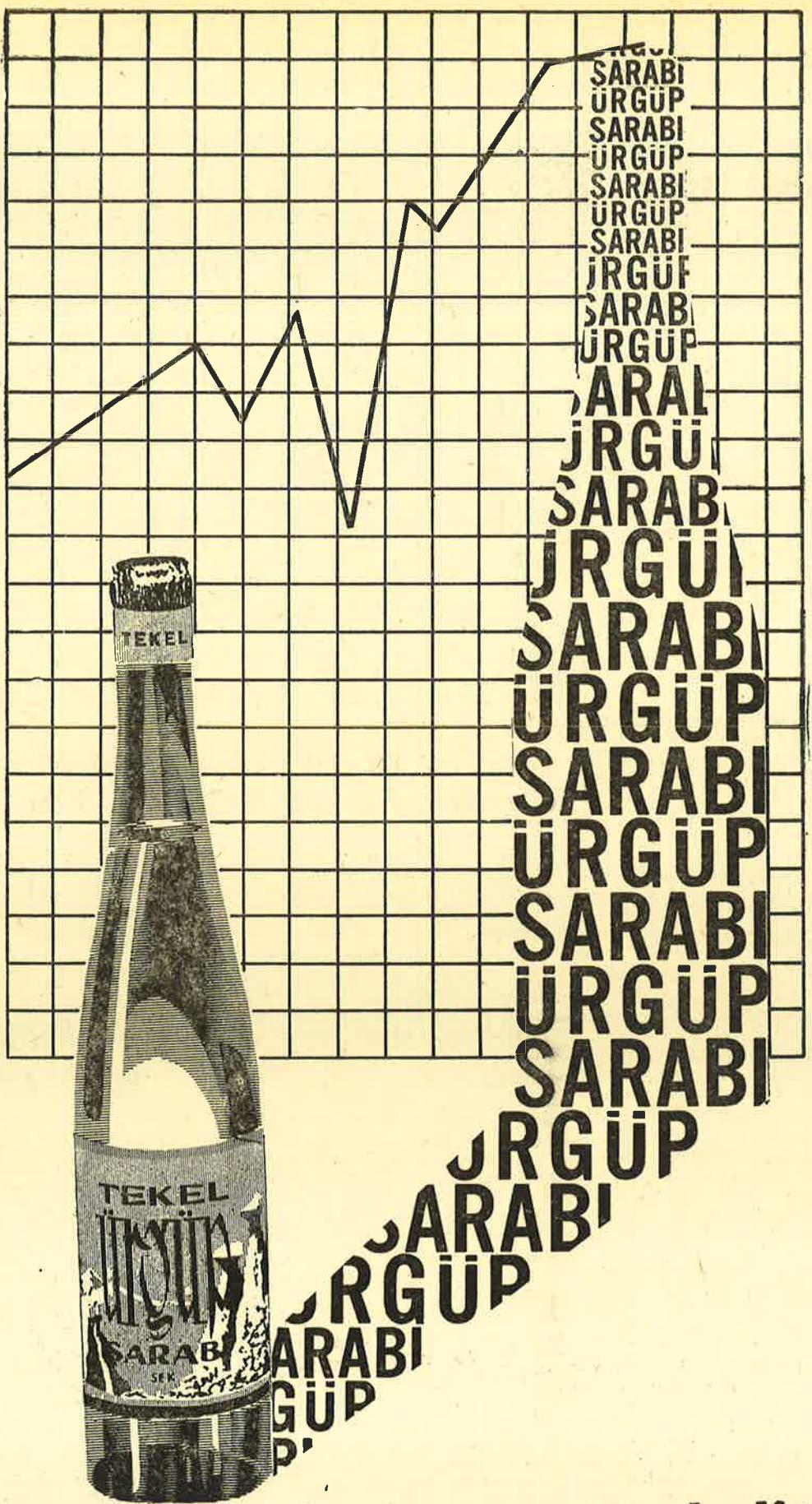
SANAYİ BAKANLIĞINCA DÜZENLENEN KURSTA STANDARDİZASYON UYGULAMASI KONUSU DA ELE ALINDI

Sanayi Bakanlığı İnsangücü - Eğitimi Kurulu Başkanlığı tarafından, Doğu illerimizdeki Sanayi İrtibat Memurluklarını içine almak üzere bir kurs düzenlenmiştir.

24-29 Haziran günlerinde Malatya'da yapılan kursta, Bakanlığı ilgilendiren çeşitli mevzuatın yanısına standardizasyon uygulaması konusu da ele alınmış ve 28 eleman hazır bulunmuştur.

Kursun standardizasyon bölümünü, Adana Bölge Sanayi Müdürü Fikret Atıcı ve Samsun Bölge Sanayi Müdürü Faruk Oral yönetmişlerdir. Atıcı ve Oral, 1967 Kasım'ında, Türk Standardları Enstitüsü'nde düzenlenen «Türkiye'de Standardizasyon Uygulanması» konulu kursa katılmışlardır.

Öğrenildiğine göre, kursun devam süresince Malatya Şeker Fabrikası'nda ve Sümerbank Malatya İplik Fabrikasında uygulamalar yapılmıştır.

şarap sanayiinde en üstün kalite

SUMMARY OF CONTENTS

1970

P. 3

By Faruk A. Sünter

The ISO Council which met in Geneva during the first half of June agreed to hold ISO's General Assembly in 1970 in Turkey.

This important item of news was broadcast over the radio throughout the world press at the same time.

Turkey set up the Turkish Standards Institution only 14 years ago. TSE is one of the youngest members of ISO when compared with the other members. The prestige won by our country within ISO, the number of members of which has reached 57 with the latest additions, is reflected in this acceptance.

The first General Assembly of ISO, which is held every three years, took place in Paris in 1949. This was followed by General Assemblies held in New York in 1952, in Stockholm in 1955, in Harrogate in 1958, in Helsinki in 1961, in New Delhi in 1964 and in Moscow in 1967.

The above list shows that there are many countries and cities willing to invite at least one thousand and sometimes around three thousand distinguished delegates and visitors from all parts of the world.

TSE's becoming a Council member when six years old, election of one of its officials to ISO's Presidency when thirteen years old, and expecting to receive over one thousand distinguished scientists and administrators from more than sixty countries when fifteen years old is not a mere coincidence but the natural outcome of the name it has made for itself by its endeavours to regulate standardization work in a developing country by establishing a hard-working standardization centre complete with laboratories, making over 650 standards and a mark of conformity.

During ISO, IEC and ECE technical committee meetings arranged in Ankara, around 500 foreign experts had a chance to work and become acquainted with TSE, and all these experts have spread their impressions about TSE throughout the World.

Last month, the International Olive Oil Council accepted TSE's laboratories as international laboratories. This has been taken by us as a further sign of confidence on a world-wide scale.

In 1967 the International Congress on Large Dams was held in Istanbul. In 1969, the International Chamber of Commerce will hold its General Assembly in Turkey. This will be followed by ISO's General Assembly in 1970. All these activities, in which foreign experts and delegates participate will add new power to our developing country in its efforts towards a better future. We invite all who can contribute to the success of these events to play

their part and shoulder responsibilities as a patriotic duty.

RESULTS OBTAINED FROM IMPLEMENTATION OF TURKISH STANDARD FOR «PEACHES» p. 4-6

The Turkish standard for «Peaches» was placed into mandatory enforcement in 1963. Since then, several revisions have been made on the basis of the experience gained.

At the end of five years of implementation, peaches were divided into 7 sizes. Varieties exported are confined to «Hale», «Hale Haven», «J. H. Hale», and «Fowler». Of these trays of $50 \times 30 \times 6 \times 10$ cm comply % 100 with pallets of 100×120 and %96.4 with pallets of 80×120 . The gross weight of such a tray is 5.5 kgs while its nett weight is 4.700 kgs.

The article continues to give technical information about the standard that is currently in force.

GROUP FROM ANKARA COMMODITY EXCHANGE AT TSE

p. 7

Around 20 representatives from a variety of professional committees attached to the Ankara Commodity Exchange visited the Turkish Standard Institution on 19 June 1968.

A meeting was held in TSE's Technical Council Room with the participation of TSE's President Faruk A. Sünter, Secretary General Veliid Isfendiyar, Chief Consultant Ibrahim Kutlutan and other TSE officials. Mr. Sünter addressed the group and said that activities of the Commodity Exchanges were closely related to standardization and expressed the hope that their cooperation with and support of TSE would be fruitful. The guests were presented with TSE publications and then taken around TSE Buildings and laboratories.

The guests expressed great admiration for TSE and its facilities and promised to assist TSE in its activities to the maximum extent possible.

PROGRESS TOWARDS STANDARDIZATION OF ROSE OIL

p. 7

Readers of this magazine will remember the extensive work done by the Turkish Standards Institution to determine the quality levels of Turkish rose oil and to prevent adulteration.

In April 1967, at meetings held at the TSE with the participation of those concerned from the Isparta Region - the main rose oil producing region of Turkey - it was finally agreed to prepare the standard for rose oil.

In the light of this decision the first step was taken in June 1967 by sending two TSE officials to Isparta to study the rose gardens and the rose oil

factories in the region. This was followed by the preparations of the standard during which samples obtained from the region were analysed at TSE's Laboratories.

This year in June the Director of TSE's Laboratories visited Isparta, where he explained the findings of the laboratory tests on the previous year's samples and obtained new samples. Changes in the physicochemical properties of rose oil under different climatic conditions will be established as a result of analyses to be carried out for three years.

STANDARDIZATION WORK OF THE «IOOC» AND TSE LABORATORIES

p. 9

The writer of this article, Director of the TSE Laboratories, who attended the 18th meeting of the International Olive Oil Council in Madrid as a member of the Turkish Delegation first gives information about the IOOC, and the agenda of the meeting, then proceeds to give information about the work carried out on standardization.

The Council at this meeting determined the methods of analysis and accepted the «Wijs» method for determining the iodine number.

Another point of interest was the document called «Fats in the Human Diet, Olive Oil» prepared by Prof. P. Viola. The document was the product of extensive research and was received with great admiration by the Council.

One other subject of research that drew the attention of the Council was that of replacing olive oil tasting by a more objective method for determining flavour and aroma.

The Council had last year requested its member countries to name the laboratories where the olive oil analysis contained in the draft standard could be carried out. At its 18th meeting, the Council submitted the list of laboratories which were adequately equipped for the analysis required to the approval of the members.

In the case of Turkey, the laboratories of the Turkish Standards Institution and the laboratories of the Aegean University were approved as laboratories filling the requirements of the International Olive Oil Council.

PRACTICAL WAYS OF MAKING USE OF FOREIGN STANDARDS

p. 10-11

In a previous article mention was made of the uses of archives of standards of all countries.

In this article practical ways of making use of such archives are explained.

These archives, which contain among others all the standards and recommendations which are available to member bodies of ISO and IEC are at the disposal of all persons and institutions interested in standards.

TSE also has available catalogues of standards of most of the ISO member bodies as well as of the other well known international standardization organizations.

TSE's archives contain standards of three categories :

1 — Standards of international organizations of

which TSE is a member or in the work of which TSE takes part.

2 — National standards of all countries which are members of the ISO.

3 — Standards of bodies which are implemented on a world wide scale.

The standards in the first and most important category are the following :

a) ISO Recommendations : The International Organization for Standardization of which 57 national standards bodies are full members, issues recommendations which can be adopted as national standards. These standards which can be considered as world standards have reached 670 in number. French and English editions of these standards can be found in TSE's archives. TSE's magazine STANDARD supplies information about ISO recommendations from time to time.

b) IEC Publications: A full set of the recommendations of this organization, which is affiliated to ISO, can also be found in the TSE archives.

c) ECE Standards: The Economic Commission for Europe of the United Nations carries out work on standardization for agricultural and food products. TSE, taking an active part in the preparation of standards that are implemented in Europe, keeps complete sets of all the standards prepared by this organization and regularly gives information about them.

d) OECD Standards: This organization mostly adopts the standards made by ECE after studying them. OECD standards are enforced on a world wide scale and anyone interested in them can find copies of these standards in the TSE archives.

e) FAO/WHO Codex Alimentarius Standards : TSE's archives are a reliable source for the publications of the Codex Alimentarius Commission, jointly set up by FAO and WHO.

f) Common Market Standards: The Common Market, of which Turkey soon expects to be a full member, makes standards that are implemented in member countries. TSE's archives contain copies of these standards.

TSE further follows the publications of such international organizations as the International Olive Oil Council and European Coal and Steel Union which carry out work on standardization of specific products.

It has been observed that demand is mostly for German, British and U.S. standards.

Among the ISO members, Israel, Japan and South Africa also publish their standards in English. Standards of the other ISO members are in each country's native language.

SIDE

p. 13

The writer describes «Side» as a lovely little village where the ruins remaining from ancient Greeks and Romans give one the feeling that one is living in history and that one is immortal.

From the description of ruins of the magnificent theatre, the Roman baths, the columned street and the Agora, the writer turns to standardization and notes that «Side» is a typical ancient Greek town it is possible to observe the construction standards of old cities and surmise the standards of living of the

population therefrom and concludes by saying that standards are born out of necessity.

**STANDARD FOR
«LETTER SYMBOLS USED IN
ELECTRICAL TECHNOLOGY»**

p. 14-15

This new standard which has been prepared by TSE's Electric Preparatory Group on the basis of IEC/P 27, will be of great assistance in creating easy understanding in technical correspondence between scientists and industrialists.

Writing is an essential factor in the development of countries and technical knowledge. Besides writing, symbols are used to summarize technical facts.

When signs and symbols are used to express technical facts, definitions of the signs and symbols used have to be given. Scientists generally use either the first or the first and second letters of the words in their native languages to express a specific thought.

However, man in the 20th Century decided to standardize these letters in order to give clarification to technical writing and also to prevent loss of time. IEC's document No. 27 is a recommendation regarding the standardization of letter symbols.

TSE's draft standard for letter symbols used in electrical technology has been sent to universities, beginning with the Technical University of Istanbul, ministries and private and public institutions concerned for their comments and after thus being finalized submitted to TSE's Technical Council. The Council accepted the standard and it became TS 509.

**STANDARD FOR
«SAFETY DEVICES WITH LIGHT INDICATOR
FOR HYDRAULIC BRAKE SYSTEM OF
AUTOMOTIVE VEHICLES»**

p. 17

The number of motor vehicles and parallel to it the ratio of traffic accidents is steadily increasing in Turkey. At the same time, very old vehicles are still seen around. For that reason, a variety of safety devices for brakes is offered in the market. Some of these are patented, even though some of them have not yet been standardized in western countries.

However, in the United States, such devices have been made the subject of serious studies and in 1968 it was made obligatory to attach safety devices to hydraulic brakes of motor vehicles.

Some may think it is too early for us to standardize these devices, but the variety offered in the market and the increasing number of traffic accidents due to faulty brakes compel us to do so. TSE has prepared a draft standard by making use of the existing American standards and also studying the safety devices found in the market. The draft, after being submitted to a variety of institutions for their comments, has been finalized and submitted to TSE's Technical Council where it has been accepted as a Turkish standard.

The article continues by giving technical information about this standard.

MEETING OF THE ISO COUNCIL

p. 20-21

The ISO Council held its 22nd session from 12-15 June in Geneva. During this period, the Planning Committee (PLACO) and the newly set up Executive Committee also held their meetings.

The meeting was presided by ISO President Faruk A. Sünter together with Past President Sir Jemangir J. Ghandy, Vice-President H.A.R. Binney, ISO Treasurer J.-C. Hentsch and Secretary General C. H. Sharpston. Those present at the Council meeting were A. Sanchez from Cuba, Prof. E. Wegelius and Prof. J. O. Serlachius from Finland, L. Armand, V. Clermont and R. Frontard from France, N. Ludwig and Mrs. R. Guttmann from Germany, Dr. A. N. Ghosh and K. N. Rao from India, R. Shayegan from Iran, T. Moore from Ireland, Prof. L. H. De Langen, J. M. Madsen and F. F. van Rhijn from Holland, J. V. Cabrerizo from Peru, J. Wodzicki from Poland, A. K. Abdalla from U.A.R., H.A.R. Binney, Mrs. M. B. Miles and Miss R. M. Mockridge from England, D. L. Peyton and W. E. Andrus Jr. from U.S.A. and V. V. Boitsov, V. Coukchar, V. Pertchik and Mme. B. Markova from USSR. Mr. C. Jecchinis from UNIDO also attended the meetings.

During the first session, the minutes of the 1967 Council meetings were agreed and minutes of the unofficial Council meeting held in February 1968 upon the invitation of the President were submitted to the Council.

According to the third item of the Agenda the amendments to the Constitution and Rules of Procedures were approved.

Mr. Hentsch who has held office as ISO Treasurer for the past three years was reelected for the next 3-year term.

In addition to Vice-President H.A.R. Binney, the following were appointed to the Executive Committee set up to replace ORCO, FINCO and SUPCO in compliance with the amendments to the Constitution: N. Ludwig to represent Germany, V. Clermont to represent France, Dr. A. N. Ghosh to represent India, F. F. van Rhijn to represent Holland, J. Wodzicki to represent Poland, Dr. V. Boitsov to represent USSR, and D. L. Peyton to represent USA.

These appointments will be reviewed during the Executive Committee in the absence of ISO President Sünter.

During the second day of the Council meeting, the final accounts of 1967 were accepted, the previous auditors were charged with the audit of the 1968 accounts, the Budget for 1968 was accepted and the unit value of the 1969 contributions of members confirmed at 6.000 Sw. Francs (This last had already been agreed upon during the 1967 General Assembly in Moscow).

Before concluding these items, thanks were extended to Mr. Ruggaber and Mr. Sturen for the work they had accomplished as members of the ORCO and FINCO.

During the third day of the meetings the 1969 Budget was studied and approved and the Executive Committee was authorized to make the necessary changes in the budget according to expenditures and revenues within a limit of 25 percent.

The Council then took several decisions about the programme of the technical committees, and three new technical committees were set up upon the proposal of PLACO. One of these committees, that regarding «Tobacco and Tobacco Products», is of special interest for our country. At the first meeting of this committee, which will be held in Germany in September, the scope of the committee and the need for sub-

committees will be discussed and the views transmitted to PLACO for submission to Council.

The Council, also keeping in mind the proposal about organization submitted by the USSR Standards Committee, approved the resolution taken at its meeting held on 11 June. Accordingly, 4 technical sections will be set up at ISO's Central Secretariat. On the matter of the speeding up of the production of ISO recommendations, the Council agreed to have a document prepared by the General Secretariat on the basis of the report submitted by Mr. Weston and Mr. Zeller to improve and expedite recommendations, together with Mr. Clermont's report on the same subject, and a report prepared for submission to the Executive Committee during its next meeting, the latter to bring its views on the subject to the next Council meeting.

The Council left the reorganization of PLACO to the Executive Committee.

On the fourth day, the Council discussed and accepted the reports of STACO, DEVCO and other liaison organs.

IEC's President Mr. P. Ailleret and UNIDO's representative Mr. C. Jecchinis attended the Council meetings and were present during the talks about increasing co-operation between ISO and these organizations.

On the closing day ISO President Faruk A. Sünter expressed his appreciation for the close cooperation and understanding of the members which enabled the Council to achieve positive results and stated that his colleagues' share in the success of the Council was considerable, pointing out that it was the first time that the members were able to see, accept and take away with them the resolutions in their written form. He then thanked the ISO staff and interpreters and invited the Council to show their appreciation of all those who had contributed to the success of the meetings.

Before the session was closed, the Past President, Sir Jehangir J. Ghandy addressed the Council and ISO President Faruk A. Sünter. He congratulated Mr. Sünter upon his skillful guidance of the deliberations of the past days and upon his dynamic leadership and the Council for its wise choice of President.

STATEMENT MADE AT ISO COUNCIL BY IEC PRESIDENT

p. 21

Mr. P. Ailleret, President of IEC, accompanied by the IEC Secretary General attend the ISO Council's meeting held in Geneva from 11-14 June 1968.

ISO President Faruk A. Sünter thanked the delegates for participating in the Council's work and invited Mr. Ailleret to address the Council.

IEC's President emphasized the cooperation established between ISO and IEC in connection with consumer problems. He also stated that problems relating to ISO and IEC of developing countries differed from each other and that both of these organizations had to speed up their work in order to pave the way for technological developments.

Mr. Ailleret said that another factor which hindered international trade was the differences in national standards, and that these had to be reviewed.

He thanked President Sünter for his kind invitation which enabled ISO and IEC to come together to solve common problems.

PRESIDENT OF AFNOR INVITES ISO COUNCIL MEMBERS TO FRANCE

p. 23

The President of the French Standardization Association (AFNOR) Mr. Louis Armand arranged an excursion to Annecy on June 16 for the Council members who attended the meeting in Geneva and their families.

The guests were shown two electrical railway engines which were the discovery of the French State Railways and which had been put into operation for the first time fifteen years ago, and were now being used all over the world. Turkey was the first country after France to use these engines.

The Annecy Municipality received the ISO group in the Municipality Reception Room and the Deputy Major of Annecy welcomed the guests, to which ISO President Sünter gave a reply.

The photographs taken at this excursion can be seen on page 23.

COURSE ARRANGED BY MINISTRY OF INDUSTRY

p. 27

The Manpower - Education Board of the Ministry of Industry arranged a course in our eastern provinces, the curriculum of which included implementation of standards.

Two Industry Directors from Adana and Samsun who had attended a course at the Turkish Standards Institution on the subject of «Implementation of Standards in Turkey» directed this part of the programme.